

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. KEDD, augusztus 7.

211. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A zagrebi merénylet

Megdöbentően stilszerű folytatása lett annak a szörnyű vérengzésnek, amely a parlament június huszadiki ülését örökké emlékeztetette az ország történetében. Risztovics Vladát, a beogradi Jedinstvo című lap szerkesztőjét, akit a parasztdemokrata koalíció már Radics Pavle és Baszarićek Gyuró tragikus halála előtt is gyilkosságra való felbujtással vádolt meg és aki azóta is a legkeményebb hangon követelte Radics és Pribicevics letartóztatását, egy munkás Zagrebban agyonlőtte. A közvélemény riadtan figyel föl az izzó politikai atmoszférának erre az újabb véres kirobbanására.

Racsics Punisa a vérbosszu szellemének megszállottja, aki a gyilkosságot a sértés megtorlásának természetes eszközéül fogja fel. Borzalmas tette annál súlyosabb megítélés alá esik, mert nemcsak az igazságszolgáltatás kellő lépéseit vonta maga után, hanem a nép nyugalmát is feldulta és a szembenálló két politikai tábor harcát aggasztóan elmérgesítette. A parlamenti vérontás egy ember örjögő elvetemültségének műve volt, de az elkéseredés által fölkorbaesol indulatok a felelősség körét kiterjesztő összefüggések után nyomoztak. Politikai jellegű bűnügy kiduzzad a kiminalisztika normális keretei közül és a tény elkövetőjén túlterjedő vádaskodást tenyész. Azok, akik a parasztdemokrata koalíció két vezető politikusának halálát politikai ellenfeleik rovására akarták írni, most meggyőződhetnek ennek a módszernek kockázatos voltáról. A beogradi sajtó hangot ad egységes ama megállapításának, hogy a horvát tömegek föl vannak uszítva és ennek tulajdonítható a Jedinstvo szerkesztőjének meggyilkolása. A fanatizusból kipattant egyéni büncselekmény motívumának kiszélesítése ép olyan jogosulatlan az egyik, mint a másik esetben.

Az állam egészséges fejlődését csak az a fölismerés mozdíthatja elő, hogy mindkét gyilkos merénylet tulajdonképeni oka a közéletnek az az állandó légköri feszültsége, amelynek külső és belső belátás és megengedezés villámhárítója vezethető le. A politikai gyilkosságok értelmi szerzője a fékevesztett szenvedély, amely drága emberéletek elpusztításával egyidejűleg a nagy közösség javára érlelődő vetéseket is legázolja. Ezt az értelmi szerzőt kell ártalmatlanná tenni, hogy a nép fölszabadulhasson az egymást követő irtózatosszenciák lidérenyomása alól. A merényletek nyomán viharzó felháborodásban tisztuljanak meg az elmék és váljon urrá a politika irányítóin az az eltökélt akarat, hogy az ország létérdekeit kimentessék az elvadult harcok örvényéből. A zagrebi revolverdörrenések felvillanó fényében élesen rajzolódik ki a parancsoló szükség, hogy haladéktalanul fogjanak hozzá a béke, rend, egyetértés és alkotó munka feltételeinek megteremtéséhez. Lehetetlen nem hinni, hogy a tragikus konvulziók közül diadalmasan fog kibontakozni az a megtisztult gondolkodás, amely hidat ver az elmentétek szakadéka fölé és az eseményeket a testvéri összetartás medrébe tereli.

Radics István állapota válságos

Egy bécsi és egy müncheni orvostanárt hívtak Radics betegágyához — A betegség a szívre koncentráldott

Zagreből jelentik: Radics István állapota válságosra fordult. A betegség centruma a szív és a tünetek tegnap éjjel kritikusak voltak úgy, hogy

a katasztrófától minden pillanatban tartani lehetett.

Hétfőn délelőtt ismét nagyon rosszul volt a pártvezér és hétfőn este megérkezett a beteghez Denkebach tanár szív-specialista Bécsből, akit távirattal hívtak Zagrebba. Ugyancsak meghívták a beteg ágyához Romber müncheni egyetemi tanárt, aki szintén híres szív-specialista és akinek érkezését hétfő éjjelre várták Zagrebba.

Hétfőn délután Radics István állapotáról a következő kommunikát adták ki:

Radics Istvánnak még Beogradban

emelkedett volt hőmérséklete és Zagrebben ez folytatódott. Ez a szepikus processzus maga után vonta a balszívkamra gyengülését. Ennek következtében a tüdőben komplikáció lépett fel, ami a baltüdőfázison keletkezett és később a jobboldalra is átterjedt. Néhány nap múlva a tüdők kitisztultak és Chwostek tanár likvidálnak jelenthette ezt ki. A betegség központja a szívre helyeződött át. *Ugy a betegség természete, valamint az utolsó napok helyzete alapján komplikációk várhatók.* Radics István az éjszakát relative nagyon jól töltötte, hőmérséklete, amely tegnap este 26—37 között mozgott, reggel 37.8-ra emelkedett. Pulzusa tegnap két-három órány keresztül rendszertelen volt, egész éjjel és ma délelőtt normális és megbíz-

ható volt 120-as alapon. Lélekzés 30. Cukorkiválasztás pozitív. Diurezis a körülményekhez mért, étkezés korlátozott. A beteg szubjektív érzése nagyon kielégítő. A helyzet komolysága és komplikációk lehetősége ellenére a betegség utolsó fázisa kissé kedvezőbb.

Dr. Radonicsics Károly,
Dr. Ivancsevics Ivó.

A kiadott bulletin Zagrebban rendkívül nagy nyugtalanságot keltett és úgy értelmezik, hogy maguk a kezelőorvosok is

tartanak attól, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik.

Zagreb uccái, különösen a lapok kiadóhivatalai előtt, a lakosság ezrei várják nagy aggodalommal a Radics állapotáról szóló híreket.

A földművespárt obstruál a parlamentben

A hétfői ülés jegyzőkönyvi és házszabályvitával telt el — Kedden kerül sor a kormánydeklaráció vitájára — A beogradi politikai élet Radics kritikus állapotának hatása alatt áll

Őfelsége a király váratlanul visszaérkezett a fővárosba

Beogradból jelentik: A Radics István állapotában beállott katasztrófális fordulatról érkezett zagrebi hírek

igen feszült atmoszférát teremtettek Beogradban.

Mindenki érzi, hogy milyen nagy jelentősége lehet Radics esetleges halálának és ezért a politikusokat nagyrészt az ebben az esetben beállható komplikációk mérlegelése foglalkoztatja. Természetesen a politikai illdomosságra való tekintettel a politikusok nem nyilatkoznak erről, de meglátszik, hogy

a politikai köröket rendkívül aggasztják a Radics állapotáról érkező hírek.

Ez az oka annak, hogy a zagrebi politikai gyilkosság ügye is háttérbe szorult. Ezzel kapcsolatban rendkívül jó hatást tett a parasztdemokrata koalíció ismert kommün-

kéje, amely nyugalomra int a népet és megtilt minden uccai demonstrációt.

A délután folyamán

nagy meglepetést keltett politikai körökben Őfelsége visszatérése a fővárosba.

A parlament munkája nem folyik olyan simán, mint eleinte elképzelték, mert a földműves párt jegyzőkönyvi és házszabályvitákkal húzza az időt. A hétfői ülésen estig nem tudtak rátérni a napi rendre a földműves párt obstrukciós magatartása miatt. Ez a körülmény nem okoz nagy gondot a kormánynak, mert a kisszámú ellenzék obstruálását nem lesz nehéz leküzdeni, a képviselők azonban a türehtetlen beogradi hőségben már nem szívesen tartózkodnak a fővárosban és szeretnék, ha az ülésszakot minél előbb berekesztenék.

A parlament ülése

A parlament hétfői ülését Avakumovics volt miniszterelnök temetése miatt csak háromnegyed tizenegykor nyitotta meg Kujundzsics Mihajló alelnök. A jegyzőkönyvhöz Milutinovics Milenkó radikális szólt fel először és kifogásolta, hogy a képviselők egy része nem jár az ülésekre, holott a nép azért választotta őket, hogy dolgozzanak és nem azért, hogy felvegyék a napidíjakat.

Kokanovics Cseda földművespárti: Nem azért választották, hogy meggyilkolják őket!

Milutinovics: De nem azért, hogy felvegyék a napidíjat és lüddöbe menjenek!

Kokanovics: És hogy a szószékről lövöldözzenek.

Milutinovics követeli, hogy vonják meg a napidíjat azoktól, akik nem jönnek az ülésre és adják oda a rokkantaknak.

Saulics földművespárti: Szégyen, amit beszél.

Bodjanics titkár kijelentette, hogy egyetért Milutinovicsal és a megjegyzést nem fogadhatta el, mert nem tartozk a jegyzőkönyvhöz.

Tupanjanin földművespárti: Miért nem vonta meg a szót az elnök, ha nem beszélt a tárgyhöz?

Kokanovics: Adják azt a rokkantaknak, amit a miniszterek elloptak!

Saulics: Rokkantak ezrei semmit sem kapnak, szégyen az, hogy önök szerbiaiak ezt megengedik.

Lázics Voja földművespárti szólt fel ezután és kifogásolta, hogy a jegyzőkönyvben csak az van megemlítve, hogy ő a mult ülésen felszólt, de nincs benne, hogy mit mondott.

A titkár elutasította Lázics megjegyzését és a Ház a jegyzőkönyvet elfogadta.

Avakumovics volt miniszterelnök emléke

Kujundzsics Mihajló elnök ezután el-

parentálta Avakumovics volt miniszterelnököt, aki hosszú ideig volt képviselő, miniszter, majd a kormány elnöke. Az utóbbi időben nem foglalkozott politikával, mindamelllett az állam megalakulásában nagy érdemei voltak.

Az elnök indítványára a képviselők, akik az emlékbeszédet állva hallgatták végig, a beszéd végén azt kiáltották: Szlava mu!

Virar egy sürgősségi javaslat körül

A formalitások letárgyalása után Kujundzsics elnök bejelentette, hogy Cselán Iván és társai sürgősségi javaslatát a hidrotechnikai munkáknál alkalmazott munkások napidíjainak kifizetéséről levesszik a napirendről, mert a javaslat be-terjesztője nincs jelen.

Az elnöki bejelentés után nagy vihar keletkezett. Lázics Voja követelte, hogy tárgyalják a sürgősségi javaslatot, mert a házszabályok értelmében nemcsak az első aláíró szólalhat fel. A házszabályok ebben a tekintetben világosak és a többi aláírónak is joga van beszélni.

Tupanjanin: Nem engedhetjük meg, hogy megsértsék a törvényeket és a házszabályokat.

Kujundzsics elnök válaszolt Lázicsnak, aki azonban nem volt megelégedve a válasszal és kijelentette, hogy azt nem fogadhatja el senki, akiben egy szikra józan ész van.

Kokanovics Cseda valamit közbeszólt, amit azonban a nagy zajban nem lehetett hallani és az elnök Kokanovicsot jegyzőkönyvi rendreutasításban részesítette.

Kokanovics (az elnökhöz): Ön megsérti a házszabályokat!

Az elnök: Ujból jegyzőkönyvi megrovásban részesítem, nem lett volna szabad azt a kifejezést használnia.

— Még rosszabbakat is fogok használni.

— Akkor még nagyobb büntetést hozok javaslatba.

— Az szegylene volna a parlamentarizmusnak.

— Szegyelje magát, hogy ilyen kifejezéseket használ.

Kokanovics: A legnagyobb kthivás, hogy nem engednek beszélni.

A Ház ezután elfogadta az elnök előterjesztését, majd Kokanovics a házszabályokhoz szólalt fel és kijelentette, hogy ha nem engedik ily módon tárgyalni a sürgősségi javaslatokat, akkor más módot fognak keresni, hogy tárgyalhassák.

Többen szólaltak fel ehhez a kérdéshez és a földmivesspart tagjai állandóan lármáztak, majd az elnök kokanovicsot újból rendreutasította.

»Menjenek Zagrebba»

A földmivesspartiak a Ház határozati-féességének megállapítását kérték és közben Kujundzics alelnököt támadták.

Vulanovics (demokrata): Mindenki ember, az elnök is.

Kokanovics: Ha ő hibázott, ne hibázzon Ön is.

Vulanovics: Ha Önöknek nem tetszik, menjenek Zagrebba!

Ez a közbekialítás nagy felháborodást keltett a földmivesspartban és az összes földmivesspart képviselők kiáltozni kezdtek:

— Ez a jugoszláv demokrácia? Maguk demokraták, akik amputációt követelnek? Ez hazadrulás! — kiáltották a földmivesspartiak.

A kedélyek csak néhány perc múlva nyugodtak meg, majd megállapították, hogy a Ház határozatképes.

Ezután Lázics Voja indokolta meg határozati javaslatát a beogradi tüntetők elleni eljárásról. Hosszasan beszélt a Dátakotthonban és Ruszki Car előtti tüntetésekről és az eseményekért a belügyminisztert tette felelőssé.

Ugyanígy szellemben szólalt föl Santics Nikola földmivesspart. Korosec miniszterelnök kijelentette, hogy a sürgősséget nem fogadja el. A parlament erre a sürgősséget elvetette.

Rátértek ezután a többi sürgősségi javaslatra, amelyet a parasztdemokrata

koalíció terjesztett be. A parlament egy-másután szavazott a javaslatoknak a napirendről való levétele mellett. Kokanovics ismét a házszabályokhoz kért szót és követelte, hogy a titkár olvassa fel a sürgősségi javaslatok összes aláíróinak nevét, miután nemcsak az első, hanem a többi aláírónak is joga van a javaslatot megindokolni.

Kokanovicsnak Szubotics Nikola pénzügyminiszter válaszolt, aki kifejtette, hogy a házszabályok szerint, ha a sürgősségi javaslat első aláírója nincs jelen a parlament ülésén, akkor a javaslatot le kell venni a napirendről.

Kokanovics személyes megtámadtatás címén szólalt fel, majd Lázics Voja a házszabályokhoz kért szót és azt igyekezett bizonyítani, hogy a sürgősségi javaslatokat a parlamentben le kell tárgyalni. Kujundzics elnök szavazásra tette fel a kérdést és a Ház az elnök házszabálymagyarázatát tette magáévá.

Az ülést ezután félbeszakították és folytatását délután öt órára tüzték ki.

A délutáni ülés

A délutáni ülésen, amely hat óra után kezdődött, először Kokanovics Cseda földmivesspart indokolta meg sürgősségi javaslatát a beogradi Novosztii többszöri betiltásáról.

Petelján szocialista szól hozzá ehhez a kérdéshez és kijelentette, hogy Vukicsevics és Korosec kormánya rekordot teremtettek a lapbetiltások terén. A sajtónak meg kellene adni a szabadságot az alkotmány szellemében.

Korosec belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy tiszteletben tartja a bírósági határozatokat. Meg van győződve, hogy szervei a törvény értelmében járnak el, de mindenesetre a vizsgálatot meg fogja indítani. Végül kérte a javaslat elutasítását.

A többség a sürgősségi javaslatot elutasította.

Kujundzics Mihajlo elnök ezután felolvastatta a parasztdemokrata koalíció tagjai által benyújtott sürgősségi javaslatokat, amelyeket elutasítottak, mert benyújtói nem voltak jelen.

Racsics Punisát kiadta a mentelmi bizottság

Hétfőn délelőtt ülést tartott a mentelmi bizottság, amely foglalkozott Racsics Punisa kiadatási ügyével. A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy a parlamentnek Racsics kiadatását fogja javasolni.

Ezután érdekes vita indult meg Popovics Toma és Jovanovics Dragutin-Lume kiadatásával kapcsolatban. A vita afőlött folyt, hogy egyáltalán felelőse büntetőjogilag a képviselő a parlamentben elhangzott szavaiért. A bizottság több tagja azt az álláspontot képviselte, hogy a jelenlegi politikai viszonyok és a parlament autoritásának megvédése szükségessé teszik, hogy a két képviselőt kiadják a bíróságnak. A vitát nem fejezték be és azt holnap folytatni fogják.

A muzulmánok és a boszniai radikálisok közt megegyezés jött létre a boszniai agrárviszonyok rendezése ügyében

Popovics Dáka agrárminiszter a muzulmánokkal és a boszniai radikálisokkal megegyezést hozott létre a boszniai agrárviszonyok rendezése kérdésében. Az új agrártörvényt ennek a megegyezésnek megfelelően át fogják dolgozni és felterjesztik a parlamentnek.

A törvényhozó bizottság ülése

Délután négytől félhatig ülést tartott a törvényhozó bizottság. Az ülésen le-tárgyalták az ügyvédekről szóló törvényjavaslatok nagyrésztét. A javaslatot a 24. szakaszig minden módosítás nélkül elfogadták.

Öfelsége visszaérkezett Beogradba

Öfelsége a király hétfőn délután a boszniai Hantipijeszakból váratlanul visszaérkezett Beogradba. A király visszaérkezésének nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak.

A miniszterelnök a királynál

Korosec Antun miniszterelnök hétfőn este fél hétkor audiencián jelent meg Öfelségénél.

A demokrata klub ülése

A demokrata képviselő klub hétfőn délután ülést tartott, amelyen a délszerbiai ópiumtermelés fejlesztésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy kérik fogják, hogy a Narodna Banka erre a célra adjon nagyobb hitelt.

A szentai független demokrata párt bizalmát szavazott Pribicevicsnek

Szentáról jelentik: A Pribicevics-párt vasárnap tartotta nagygyűlését az Amerika-szálloda nagytermében.

A gyűlésen, amelyen többszázan vettek részt, egyhangulag bizalmat szavaztak Pribicevics Szvetozár pártvezérnek, majd minden vita és hozzászólás nélkül elfogadták a határozati javaslatot, melyet dr. Vuics Szvetozár ügyvéd terjesztett elő. A határozati javaslat a következő:

A független demokrata párt szentai szervezete augusztus ötödiki üléséből, mint a Tiszamellék legerősebb politikai szervezete, legelőször elítéli a rendőrségek által támogatott Pribicevics ellen irányuló akciót. Az uralmon levő pártok főirányítói nagyrészt üdülnek és halásznak a fontos politikai válság idején, mialatt a mi vezérünk fáradtságot nem ismerve harcol a nép javáért és mit sem törődik saját személyével. Ilyen harcokban látjuk mi jobb jövőnk zálogát és a Vajdaság, mely már tíz éve hiába keresi az új Miletics Szvetozárját, végre megtalálta azt Pribicevics személyében, aki teljes joggal beszél a mi nevünkben és még nagyobb nyomatékkal fog beszélni a választások idején. Visszafojtott lélegzettel kísérjük minden lépését, felfigyelünk minden szavára. Ünnepelesen kijelentjük, hogy az újból összehívott nemzetgyűlés semmi-

féle »munkájából«, sem pedig az egyenlőségről eladott beszédekkel nem engedjük magunkat elcsábítani, hanem biztosítva a mi vezérünket, Pribicevicsot, határtalan bizalmunkról, kijelentjük, hogy ki fogunk mellette tartani hazánk jobb belső berendezése és népünk jobb jövője érdekében a végső győzelemig.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Pribicevics a nettunói konvenciók ratifikálásáról

Pribicevics Szvetozár csütörtökön Blédbe utazott, ahonnan azonban az ügyvezető választmány ülésére visszatér Zagrebba. Pribicevics elutazása előtt nyilatkozott az újságíróknak és arra a kérdésre, hogy mit szól a nettunói konvenciók napirendretéréséhez, a következőket mondotta:

— Mi ebben a kérdésben állást foglalunk, ha a csonka parlament véglegesen elfogadja a konvenciókat. Ekkor meg fogja tudni a nép, hogy a parasztdemokrata koalíció fegyverrel kergették ki a parlamentből, hogy a konvenciókat ratifikálhassák. Ez a tény legendaként évszázadokig fog élni a nép között. Előrelátható, hogy a csonka parlamentben a vérontás után ratifikálásnak a külföldön nem lesz sem erkölcsi ereje, sem politikai értéke, ami pedig minket illet, előre megmondhatjuk, hogy úgy tekintjük, mintha a konvenciók nem lennének. Ez alkalommal tiltakoznom kell **Sumenko-vics** Ilija helyettes külügyminiszter nyilatkozata ellen, amely szerint a konvenciók ratifikálása nemzetközi kötelezettség. Ha egy kormány konvenciót köt bármely állammal, ez semmiben sem kö-

telezi az államot. Előbb a parlamentnek is jóvá kell hagyni minden olyan konvenciót, amelyet a kormány köt. Ha ez nem így lenne, a parlament felesleges lenne a nemzetközi politika terén. Így 1926-ban a belga parlament szótöbbséggel elvetette a Franciaországgal kötött kereskedelmi szerződést, a görög parlament pedig 1927-ben egyhangulag elvetette azt a konvenciót, amelyet Ninesics kötött Pangalosszal a szalonikii kikötő ügyében. Tehát ha egy kormány kötelezettséget vállal, az még nem jelenti azt, hogy az államnak is kötelezettséget kell vállalnia. *Mi pedig a csonka parlament határozatát nem ismerjük el* és a konvenciók ratifikálását csupán a horvátok, szlovénok és a velünk érző szerbek elleni erőszaknak fogjuk tekinteni.

— *Mit szól Grol Milán szubotici nyilatkozatához?* — kérdezték az újságírók.

— Jellemző — hogy Grol a képviselőnek a parlamentben való meggyilkolását összehasonlítja ezzel a Zagrebban történt eseménnyel. Feltűnő, hogy sem Grol, sem senki az ő társaságából még nem ítélte el azt a rettenetes tényt, hogy újságírók bujtogassanak Radics és az én meggyilkolásomra. Pedig ezt hónapok óta teszik. Én ilyet nem értem még meg soha. Beogradi lapokban olvastam fenyegetéseket, amelyeket hozzánk intéztek határozataink miatt. Ezeket a határozatainkat hazaárulásnak tekintik, pedig ezek összhangban vannak törvényeinkkel. Jegyezzék meg maguknak azok az urak, hogy fenyegetéseiktől nem félünk, ha pedig sokáig provokálnak még bennünket, megoldom én is nyelvem és nyilvánosságra hozom azokat a törvényjavaslatokat, melyek valóban hazaárulást tartalmaznak.

Risztovics Vlada holttestét Beogradba szállították

Nyolc fiatalembert letartóztattak, akik a Kolo nagyvendéglőben inzultáltak Risztovicsot

Zagreből jelentik: A zagrebi merénylet áldozatának **Risztovics** Vlada beogradi lapszerkesztőnek holttestét hétfőn délután a legnagyobb titokban Beogradba szállították.

A merénylet ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást és eddig nyolc letartóztatás történt. Legnagyobb részben azoknak a fiatalembereknek a sorából, akik résztvettek a Kolo-vendéglőben lefolyt verekedésben.

Hétfőn jelentkezett a rendőrségen **Richter** János, a Fanamet filmvállalat zagrebi igazgatója, aki elmondotta, hogy ő és sógora voltak **Risztovics** társaságában a tragikus estén, de a Kolo-ven-

déglőben lefolyt botrány után eltávoztak és csak jóval később értesültek a gyilkosságról.

Zagrebi politikai körökben sokféleképpen kommentálják, hogy dr. **Dragovics** József a zagrebi rendőrség főnöke hétfőn betegszabadságra ment. Távollétében dr. **Vasziljevics** Vladimir kormánytanácsos fogja helyettesíteni.

Dr. **Povelics** Ante képviselő hétfőn intervegni a rendőrségnél, hogy **Sunics** Józsefet Risztovics merényletjéért adják át a bíróságnak, mivel a nyomozás szempontjából reá többé szükség nem lehet, mert tettét egyedül, büntársak nélkül követte el.

A két lengyel óceánrepülőt órákig tartó halilküzdelen után mentette meg egy német hajó

Egy párisi lap szerint a lengyel pilóták felsőbb parancsra, készületlenül indultak el a veszedelmes útra

Lisszabonból jelentik: **Idzikovszky** és **Kubala** lengyel repülők szerencsétlenül végződött óceánrepülésükről úgy nyilatkoztak újságírók előtt, hogy

már harmincegy órán át voltak a levegőben nagy viharban, amikor észrevették, hogy a benzínvezeték rosszul működik.

Elhatározták tehát, hogy visszafordulnak. Amikor a »Püszudszki marsall« nevű repülőgéppükkel visszafelé indultak, ezt a defektust újabb üzemzavarok követték és csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták magukat a levegőben tartani. Végül is elhatározták, hogy leszállnak a tengerre.

A repülőgép olyan hirtelen esett le a tengerre, hogy mindkét szárnya eltört és a gép a hullámok játéka lett.

Négy keserves órán át dobálták a repülőgépet a hullámok és valóságos esuda, hogy ők ketten nem lettek halálukat a hullámok között. Már minden remény-

feladtak, amikor a láthatáron feltűnt a »Samos« nevű német gőzös. Szerencsére a hajó kapitánya észrevette őket, de több, mint egy óráig tartott, amíg a mentőcsónakok odaértek a repülőgéphez.

Párisi jelentés szerint a **Paris Midi** tudni véli, hogy a két lengyel repülő Le Bourgetben még a start előtt észrevette a gépen a hibát, amelyet azonban csak gyorsan, úgy ahogy javították ki, mert nem volt szándékukban pénteken startolni, annál kevésbbé, mert az időjárás jelentések kedvezőtlenek voltak, azonban péntekre virradó éjjel felettes hatóságuktól a legszigorubb parancsot kapták, hogy azonnal startoljanak.

A lap azt írja, hogy a francia köztvéleménynek is érdeke kideríteni, hogy a két lengyel repülő kitalálta a veszedelmes katasztrófális lett.

Halálos ütközet a kiskápolnánál

Felmentették Kiss Pál szubotical földmunkást, aki önvédelemből agyonszurta támadóját

Érdekes bűnügyet tárgyalt hétfőn a szubotical törvényszéken Györgyevics Jován törvényszéki bíró büntetőtanácsa. A vádlottak padján két fiatal szubotical legény, Kiss Pál tizenkilenc éves földmunkás és Imrics Bónó tizennyolc éves földműves állt, akik közül Kiss ez év június 12-ike óta vizsgálati fogságban van, míg Imrics szabadlábon védekezett. Az ügyesség Kiss Pált szándékos emberölés büntetével vádolta, míg a másodrendű vádlott, Imrics könnyű testi sértés vétségével volt vádolva.

Június 10-ikén, vasárnap délelőtt tizenegy és tizenkét óra között a Jelacsicseva-utcának azon a részén, ahol a kiskápolna van és ahol vasárnaponként a déli órákban rendszerint nagy közönség korzózik, Kiss Pál bicskával leszurt egy hozzá hasonló fiatal legényt, Mezei Józsefet. A gyilkosság a közönség szemelátára történt és nagy riadalmat okozott a gondtalanul sétáló emberek között, akik a vér láttára percek alatt szétfutottak.

A hétfői főtárgyaláson a vádat Makszimovics Szvetiszláv államügyész képviselte, a két vádlottat Miladinovics Szlobodán ügyvéd védte.

A vizsgálati fogságban lévő Kiss Pál vádlottat szuronyos börtönre vezette a tárgyalási terembe. A másodrendű vádlott, Imrics Bónó az elnök felhívására a hallgatóság sorából jött elő és ült le a vádlottak padjára.

Az elnök megnyitva a főtárgyalást, ismertette a vádat, amely szerint Kiss Pál 1928. június 10-én tizenegy és tizenkét óra között bicskával szurkosította Mezei Józsefet, aki a helyszínen azonnal meghalt. A másodrendű vádlott ugyancsak bicskával megszúrta Balázsevics Ivánt, aki nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Az elnök ezután megkezdte az elsőrendű vádlott részletes kihallgatását.

Kiss Pál kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Az elnök: Adja elő, hogy történt az eset.

A vádlott: Az, ami vasárnap történt, a kiskápolnánál, csak következménye volt egy más esetnek, ami három nappal előbb, Urnapján történt.

Az elnök: Ismerte maga az elhalt Mezei Józsefet?

A vádlott: Nem, csak látásból ismertem. Urnapján — folytatta a vádlott — öcsém, Miska és Imrics társaságában résztvettem az urnapi körmenetben, ott találkoztunk Mezei Józseffel, aki Balázsevics és Sáfrány társaságában volt. Sáfrány beleugrott egy gödörbe, amely sárral volt tele és a felfreccsenő sár bepiszkitotta öcsémet, aki ezért felelősségre vonta Sáfrányt és szóváltás közben pofonvágtá. Ennek a dolognak akkor nem volt további folytatása. Később Mezei, Sáfrány és Balázsevics oda jöttek a mi házukhoz és fenyegettek, hogy bosszút fognak állni. Vasárnap délelőtt tíz óra után ismét találkoztunk a Szentháromságnál Mezeivel és társaságával, akik ismét fenyegetően léptek fel. Én és társaim ki akartunk térni minden összetűzés elől és a városháza felé mentünk, de Mezeiek utánunk jöttek. Ekkor még nem történt semmi. Tizenegy óra után sétáltunk a Jelacsicseva-utcán, amikor a kiskápolnánál ismét szembetalálkoztunk Mezeivel és társaival. Ekkor Mezei belénk kötött és szidalmazott bennünket, majd egy bottal nekünk támadt. Én hátráltam, de ő felemelte a botot, hogy megüssön. A másik kettőnél is botok voltak. Én ijedtemben kivettem a zsebemből a kést és védekezésből szurtam. Nálunk egyikünknek sem volt bot és egy szóval sem bántottuk meg Mezeieket.

Az elsőrendű vádlott kihallgatása ezzel véget ért és bevezették a terembe Imrics Bónót, aki röviden előadta, hogy közte és Balázsevics között szóváltás támadt, mire ő kést vett elő, Balázsevics megfordult, ő utána ment és megszúrta a vállán.

A vádlottak után a tanúk kerültek sorra, Balázsevics Iván tanu elmondotta

a találkozás körülményeit és a kiskápolna melletti ütközet előzményeit. Ő úgy látta, amikor a vasárnapi összetűzés volt, hogy Mezei Kiss Miskát akarta megütni és ekkor Kiss Pál kést rántott és beledőfte. Baicsics Béla tanu látta, hogy Mezei bottal támadt Kissékre, az esemény lefolyását azonban pontosan nem tudja. Bosnyák Antal kereskedő szemtanuja volt a verekezésnek és azt úgy adta elő, mint a többiek. Sáfrány Antun tanu elmondotta, hogy Kisbajmokról jött Szuboticalra, egy barátjával találkozott, Kiss Miskával és Bonóval. Kiss Miska úgy pofonvágtá, hogy az

orrából eredt a vér. Később találkozott Mezei Józseffel, akinek ezt elmondotta. Aznap délután munkába mentek ő, Mezei és Balázsevics és Kissék kapuja előtt elhaladva szidalmazott valakit, amit Kiss magára vett és újból megütötte. Ezután következett a vasárnapi találkozás, amikor egymásnak mentek a legények.

A tanuk vallomása után dr. Jeremias Risztó törvényszéki orvos ismertette az elhalt Mezei sérüléseit. Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért.

Makszimovics Szvetiszláv ügyész vádbeszédében kijelentette, hogy fenntartja a vádat mind a két vádlott ellen és kérte a bíróságot, hogy a vádiratban körülírt bűncselekményekben mondják ki a vádlottakat bűnösöknek.

Miladinovics Szlobodán védő kifejtette, hogy a vádlott vallomása és a tanuk vallomásából is tisztára megállapítható, hogy önvédelem esete forog

fenn. Az elhalt Mezei és társai voltak azok, akik támadólag léptek fel. A vádlottak igyekeztek kitérni az összetűzés elől, de a másik társaság követte és üldözte őket, amíg azután megtörtént a kiskápolnánál az összetűzés, amelynél szintén amazok voltak a támadók. Felmentést kért.

A bíróság azután meghozta az ítéletet, amely szerint az elsőrendű vádlott Kiss Pált felmentette az emberölés vádjá alól, míg a másodrendű vádlottat, Imrics Bónót bűnösnek mondta ki könnyű testi sértés vétségében és száz dinár 16- és ötven dinár mellékbüntetésre ítélte. A bíróság egyben elrendelte a vizsgálati fogságban lévő Kiss Pál szabadlábra helyezését. Makszimovics Szvetiszláv ügyész a felmentés ellen felebbezést jelentett be, míg Imrics Bónó ügyében megnyugodott az ítéletben, amely így jogerőssé vált.

Felrobbant Opperl Frigyes rakéta-csónakja is

Opperl és két mérnöke az égő csónakról a Rajnába ugrottak és uszva menekültek

Frankfurtból jelentik: Opperl Frigyes rakéta kocsijának szombaton történt felrobbanását vasárnap újabb baleset követte, amikor

Opperl rakétacsónakja, amelyet a Rajnán próbáltak ki először, felrobbant.

Opperl Frigyes két mérnökével szállt a rakéta csónakon a Rajnára, de alig gyújtotta meg az első rakétát, felrobbant az egész rakéta töltés, nagy füstfelhő borította a csónakot és 30 méteres magas lángnyelv csapott fel.

Opperl Frigyes és két mérnöke a viz-

be ugrottak és uszva érték el a partot, a felrobbant rakétacsónak pedig néhány perc alatt elsüllyedt, alighogy Opperl és társai elmenekültek róla.

A kísérleteket ennek ellenére folytatni fogják.

Romániában egyre súlyosabbá válik a helyzet

Bratianu miniszterelnök külföldre utazott — A román költségvetési deficit félt év alatt hat milliárd lei

Bukarestből jelentik: Bratianu Vintilla miniszterelnök vasárnap este elutazott Bukarestből Párisba, ahol két napig tartózkodik s azután a franciaországi Royale gyógyfürdőbe utazik. Távolléte tartalmára Duca belügyminiszter áll a kormány élén.

Az Averescu-párt hivatalos lapja éles támadást intéz a kormány ellen a költségvetési deficit miatt. A lap szerint az

idei év első hat hónapjának költségvetési deficitje öt milliárd és négyszáz millió lei és a költségvetési hiány júliusban még egy milliárddal emelkedett.

A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt lapja idézi a Times cikkét, amely Románia belső helyzetét súlyosnak mondja és azt állítja, hogy a romániai helypolitikai küzdelem a nyugat és kelet harca.

A Cuvantul legutóbbi számában fog-

lalkozik a petroleumanama ügyével, amelybe most már fontos politikai egyenlőségek is bele vannak keverve. A lap szerint a vizsgálóbíró letartóztatási parancsot akart kiadni Colea és Irinescu liberális képviselők ellen, akik részesek a petroleumföldök elherdálásában, a két képviselő politikai barátai azonban Duca belügyminiszterhez fordultak, aki meghíusította a letartóztatást.

Amerika bizalmatlanul fogadja az angol-francia tengeri kompromisszumot

Kellogg hüvös nyilatkozata a megegyezésről

Londonból jelentik: A Times washingtoni jelentése szerint Kellogg külügyi államtitkár megkapta az angol-francia tengeri kompromisszumot tartalmazó iratot. Kellogg a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a jegyzékhez talán később fűz egy-néhány megjegyzést. Most csak annyit jegyzett meg, hogy ha a kompromisszum azokra a vitás ügyekre is vonatkozik, amelyeket az amerikai, angol és francia delegátusok két évvel ezelőtt a meghíusult tengeri leszerelési konferencián megtárgyaltak, mégis

csupán a fegyverkezés korlátozásának elvöt, nem pedig a fegyverkezés tényleges korlátozását tartalmazza.

Kellogg úgy hiszi, hogy a kompromisszum nem egyéb, mint ajánlat a két kormány részéről az előkészítő leszerelési konferenciához, hogy a kompromisszum alapján igyekezzenek munkáját megoldani.

Kellogg azt is kijelentette, hogy az angol-francia tengeri leszerelési tárgyalások fejlődését

az amerikai körök nagyrésze nem fogadja lelkesedéssel.

Most az amerikai tengerészeti minisztérium is beható vizsgálat alá vette a kompromisszum ügyét.

A hivatalos körök, amelyek Chamberlain parlamenti nyilatkozata alapján készek voltak arra, hogy a tengeri tárgyalások kilátásairól vitát kezdjenek, most egyszerre nagyon hallgatagok lettek

és azt hangoztatják, hogy csak akkor lehet hivatalos véleményt adni az ügy-

ről, ha a tengerészeti minisztérium megtette jelentését. Sok helyről annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy az angol-francia megegyezés garantálja a francia hadsereg mostani állományának fennartását.

Másrésztől viszont azt hiszik, hogy a tengeri haderők felszerelésének kérdése-

ben eddig mutatkozott ellentétes felfogásokat és nehézségeket igyekeznek a kompromisszum kiküszöbölni, hogy legalább is Anglia és Franciaország egymással való vonatkozásukban tisztázzák azt a zavaros helyzetet, amely a genfi tengeri leszerelési konferencia kudarca után előállott.

A nemzetközi szocialista kongresszus a lefegyverzésért

A Brüsszelben megnyílt kongresszuson a népek önrendelkezési jogának érvényesítését és a Rajna-megszállás megszüntetését követelték

Brüsszelből jelentik: A nemzetközi szocialista kongresszus vasárnap reggel nyílt meg Brüsszelben. Az elnöki emelvényen Vandervelde mellett Henderson, Adler Frigyes és a pártvezetőség tagjai foglaltak helyet.

Vandervelde üdvözlő szavai után Henderson volt angol munkáspárti miniszter percekig tartó taps mellett emelkedett szólásra és megemlékezve a szocialdemokrata munkásinternacionale utolsó évi ténykedéséről, azt fejtegette, hogy a leszerelési program áll előtérben, de egyelőre csak ünnepélyes fogadkozások történnek és frázisokat hangoztatnak. Ezzel szemben valamennyi ország növeli hadifegyverkezését, a hadikészülődés aggasztó és idegen haderő áll a német határon belül.

Henderson ezután a Kellogg-féle háboru-

ellenes paktumról emlékezett meg, amelyet kézzelfogható javaslatnak tart, úgy-hogy ha elfogadják, végérvényesen megszüllődül a biztonság.

Vandervelde belga külügyminiszter mondott ezután beszédet, amelyben azt fejtegette, hogy a háborus jóvátételeket nem szabad tulásba vinni. A szövetségközi háborus tartozásokat törölni kell, meg kell szüntetni a megszállást Németországban, érvényesíteni kell a népek önrendelkezési jogának és nemcsak a legyőzötteket kell leszerelni, hanem a győzöket is.

Végül Vandervelde élesen támadta a kommunizmust és a fasizmust.

A kongresszus megnyitásával kapcsolatban Brüsszelben hatalmas felvonulás volt, óriási munkástömegek vonultak fel Brüsszel uccáin teljes rendben, incidens sehol sem történt.

PUCERÁJ

A sült galamb, amely az utolsó pillanatban meg-gondolja magát

A Baumgarten-díj körül folyó most éves sajtópolémia. Kiknek juttassanak a hatalmas alapítványból és egy összegben adják-e ki az évi negyvenezer pengőt, egy írónak, vagy tíz között osszák fel négyezer tételre parcellázva. Havonta folyósítsák-e zsebpénzüként, nehogy megszedüljön a szegény magyar írócska a tenger pénztől — négyezer pengőtől — és elcsokoládézza, nőre herdálja, vagy elkártyázza. Rettenetes, izgatott sürgő-forgás van a nagy konc körül. A magyar irodalmi dzsungel forr és sűrtörög, a tüzes csóvát közéjük hajították és megkezdődtek a szenvedélyes kom-linációk. A napilapok riporterei szinte sportszerűleg üzik és — ez is speciálisan pesti tulajdonság — természetesen a saját barátaiknak csacsognolnak, ifjú és zöld titánoknak és viszhangtalanul, a sikertelenség pártjában elhervadt öreg állíróknak, akik a redakciós asztal mellett terpeszkedve áhítják a mannát.

Márai Sándor, ez a tehetséges, mélyen látó író mondja:

— Soha, soha, semmikor író még gavallérbab a publikumához nem volt, mint a magyar író, soha publikum indolensebb, restebb a jóra valóban nem volt, mint a magyar publikum az íróihoz. Mik mentek itt tönkre ebben a harminc esztendőben, mit dobált el itt az író újságokkban és tárcákban, két kézzel, marékjal, a szegény ember kényszerű gavallériájával, aki kénytelen az ebédjét drágakövel fizetni, mert nincs aprópénze soha. Szerencsésebb nemzetek nagy irodalmakat, írói egyéniségeket és rendszereket építettek föl abból, amit nálunk munkában, ötletben, tehetségben a magyar író kénytelen volt hulladéknak eldobálni. Hány van közöttük, akiknek évek, évtizedek óta nem volt egy napjuk, amikor nem kellett cikket írni, lélekölő és távoli dolgokról — ki tudja, hol és hogy készül a magyar könyv? Ki ismeri a nyomor technikáját, ami annyi, hogy az író a megélhetés mestersége mellett összehozzon valahogy ötszáz pengőt s azzal elküldi négy hét szabadságra az Isten háta mögé s gyorsan, gyorsan összeírja valamit, ami hasonlít arra, amit szeretne csinálni — vagy nagy tréning mellett, éjszaka odaszökik a munkája mellé egy-két órára, a titkos és hálátlan kedveshez...

Ha éppen arról van szó, hogy segíteni akarnak a magyar íróknak, akkor leg-alább ne aprózzák el borralalóra ezt a segítséget. Ne féljenek, hogy túlvgyorsan fog elolvadni kezeik között a pénz: A magyar író megtanult már számolni, ke-serves arat fizetett ezért a tudományért. Hol vannak a hajnalig tartó duhaj mulatozások? A kéjtudó magyar költők? Mindez a múlté. A mai magyar író ke-ayérproblémákkal küzd, nyomorog, alig tudja eltartani a családját, iskoláztatni a gyerekeit, a haja gondoktól lesz ér-ékesen ősz és a fogához veri a garast, na ugyan akad még a lyukas zsebében ilyen jelentékeny pénzegység.

Pesten, ahol a költők megtagadják az édesanyjukat is a betevő falatért, hogy ne kelljen éhesen, csillagokat látó szem-mel kóboronni az utcán, bizony ritka sült galamb ez az alapítvány. A magyar írók sorakozója már elkezdődött, abécé-jendben, faji, felekezeti és elvi szem-pontok figyelembevételével állítják őket esatarendbe. A háború alatt álltak így lbasorba a lisztbölt előtt a nagyváros szegényei, kenyérjegyeket szorongatva a kezükben, mint most a didergő, ág-culszakadt magyar tehetségek, regényt, szindarabot, verset cepelve a honuk alatt, hogy tessék, itt a passzusom, igazán rászolgáltam, arra a pénzcsekére.

Milyen fájdalmas lesz ez a sereg-zemle és milyen hiábavaló. Hisz ugye azok kapnak, akik megérdemelnék. És a korgó gyomru magyar író csak áll tá-tott szájjal és nézi a tovaszálló sültga-lambot, amely az utolsó pillanatban meg-gondolta magát.

(más.)

Meggyilkolta parancsnokát egy beogradi őrmester

A gyilkos menekülés közben föbelölte magát

Beogradból jelentik: Véres esemény színhelye volt hétfőn délben az egyik beogradi kaszárnya.

Belánovics Zsilkó őrmester meg-gyilkolta Dodics Miloje kapitányt és utána öngyilkosságot követett el.

Belánovics őrmester, aki a második gyalogezredben szolgált, a katonalábi kaszárnyában, mielőtt az ebédet kész-tették, kihallgatásra jelentkezett parancs-nokánál, Dodics kapitánynál. Amikor be-lépett a szobába, egy cédulát nyújtott át az íróasztalánál ülő kapitánynak és mialatt az a cédulát olvasta,

előrántotta revolverét és háromszor egymásután elsütötte.

Dodics kapitány, akít a golyók találtak, holtan esett össze.

A gyilkos altiszt ezután a nyitott abla-kon át akart menekülni, de a lövésre figyelmes lett katonák ülézébe vet-ték. Belánovics látva, hogy nem tud menekülni, maga ellen fordította legy-verét és üldözői szemeláttára

föbelötte magát.

A véres esemény nagy izgatást kel-tett, mert senki sem tudta okát adni Be-lánovics őrmester végtelen tetteinek valószínűleg katonai, hogy az őrmester bosszúból gyilkolta meg a kapitányt. Ezt a feltevést arra alapítják, hogy Dodics kapitány három nappal ezelőtt valami-lyen szabálytalanságért tizenöt napi fog-lárfozsgal büntetve Belánovicsot.

A katonai hatóságok folytatják a nyo-mozást.

Uj kinai polgárháboru előtt Mandzsuria harcra készül a nankingi kormány ellen

Londonból jelentik: A *Chicago Tribu-ne* pekingi jelentése szerint nagyon valószínű, hogy legközelebb kiújul a ki-nai polgárháború. Csang-Psung-Csang elrendelte hatvanezer főből álló seregé-nek, hogy a mandzsuri vasutvonal mellett tömörüljön és ebből arra követ-kezzenek, hogy

a mandzsuri marsall a nemzeti kormány ellen meg akarja indítani a hadműveleteket.

Csang-Psung-Csang különben Mukden-be egybehívta a mandzsuri táborno-

kok konferenciáját, hogy a Nanking el-leni háború ügyét megbeszéljék.

A nankingi kormány washingtoni kö-vetét, Alfréd Sce-ét népszövetségi de-legátusává nevezte ki.

A washingtoni nagyköveti tisztet valószínűleg Wu dr. volt miniszter-rel töltik be,

aki jelenleg Washingtonban is időzik, de kormánytól megbízatást kapott, hogy a Londonnal és Páriszal megin-duló tárgyalásokat is vezesse. Wu ki-nevezése feltűnést keltett.

A távolbalítás

Megoldás előtt a probléma — Carolus professzor rádió leadott egy filmet — Mihály Dénes szenzációs találmánya

Berlin, augusztus hó. A háború alatt felkeresett a szerkesztőségben egy fiatal önkéntes szakasz-vezető, aki Mihály Dénesnek mutatko-zott be és nagybátyjától, Ambrus Zol-tántól hozott ajánlólevelet.

— Azt szeretném — mondotta — ha írának az urak a találmányomról egy cikket.

Megkérdeztem a gyerekaru önkén-tesztől, hogy mit talált fel?

— *Távolbalító készüléket.*

— Mi az?

— Egy olyan készülék, aminek a se-gítségével itt láthatom, mondjuk, egy üveglapon, ami ugyanakkor Newyorkban történik.

A szerkesztőségekben gyakori vendé-gok a feltalálók, akiknek a sorsa legtöb-bnyire közös: ki szokták őket dobni. Mi-hály Dénes is erre a sorsra jutott volna valószínűleg, ha nem Ambrus ajánlja a szerkesztőség figyelmébe.

— Bemutatta ezeket a terveket szak-embereknek is? — érdeklődtem.

Mihály azt felelte, hogy igen és egy csomó szakértői véleményét mutatott fel, amit neves tudósok adtak a találmány-ról. A budapesti műegyetem professzo-rainak szakvéleményei a *legnagyobb el-ismerés hangján foglalkoztak Mihály Dé-nes ötletével* és hangsúlyozták, hogy az elméletileg tökéletesen megoldott problé-ma a gyakorlatba is átvihető.

— Nézzé — mondtam Mihálynak a nyilvánkozatok elolvasása után — én tu-dom, hogy miről van szó. Maga nem akar kimenni a frontra és ezt az egész marhaságot azért találta ki, hogy kísér-letezési célokra szabadságot kapjon. Ezért kell a cikk is magának. A cikket megírom, de vallja be nekem őszintén, hogy az egész találmány svindli.

— Persze, hogy az — felelte — illető-leg az ötlet jó, de ettől még messze van, hogy gyakorlatilag is megvalósít-ható legyen. *Talán tíz év múlva...* De az istenért, ezt bele ne írja a cikkbe, mert akkor nem kapom meg a fölmen-tést.

A cikk megjelent, Mihályt szabadsá-golták és én meg voltam győződve ró-la, hogy a távolbalítás érdekes problé-májának megoldását még az esetleges unokáim sem fogják megérni.

Baird

A háború után a világ minden táján kísérletezni kezdtek a távolbalítás kér-

désének a megoldásával. Óriási feltűnést keltett néhány év előtt, amikor egy Baird nevű skót fizikusnak sikerült Ame-rikából leadni kábelen Angliába néhány fényképet, amelyek tényleg megjelentek a felvevő-állomás üveglapján, azonban roppant tökéletlenek voltak, elmosódot-tak, ködösek.

Baird rendszere azonos volt a Mihály-féle találmány alapötletével. A képle-adás ugyanazon az eljáráson alapszik, mint a fényképek klisé útján való nyom-dai sokszorosítása. A képet egy erre a célra szolgáló finom rostélynak a segít-ségével felbontjuk ezer és ezer pontra. Ahol a kép sötét, ott a pontok sűrűn vannak egymás mellett ahol világos, ott ritkábban. Ha a rostély elég finom, va-gyis, ha elegendő számú pontra bontotta fel az eredeti képet, akkor az emberi szem — amelynek tökéletlenségén alapul minden optikai találmány — a sokezer pontból álló kópiát úgy fogja fel mint-ha az eredeti kép lenne: a pontok ösz-szefolyanak a néző szeme előtt. Az ul-ságok fénykép-illusztrációt ha erős na-gyítóüvegen nézzük, látni fogjuk, hogy csupa ilyen pontocskákból állanak és a képtávírozás is hasonló pontokra bontja fel a leadandó képet. A skót Baird is ilyen fénypontokat adott le készülé-ke segítségével a tengeralatti kábelen keresztül. A problémának azt a részét, hogy az eredeti fénykép egyes pontjai a kópián a megfelelő helyre jussanak, megoldotta, de kezdetleges készülékével nem tudott elegendő számú pontot lead-ni és ezért voltak az általa leadott ké-ppek elmosódottak.

Foulton

A skót feltaláló után egy volt angol tengerésztiszt lépett a képtávírozás tö-kéletesítőinek a sorába, Foulton kapi-tány, akivel a két év előtti bécsi kiállítá-son ismerkedtem meg a Messe-épület-ben, ahol találmányát bemutatta. A nagybajszu, kopasz angol unokája Fou-ltonnak, az első gőzháló készítőjének és családi tradícióból feltalálónak kép-zeli magát. A képtávírozást, amivel az egész világot telelármasztta, nem ő találta fel, csak lemásolta a Baird-féle eljárást s mint hogy nem kísérlete meg a képeket akkora távolságra leadni, mint a skót tudós, hanem megelégedett már száz méteres kísérletekkel, tisztább képeket sikerült letávírozni.

A probléma lassan pénzkérdéssé vál-

tozott. Nagy árampcsokolással és drá-ga készülékekkel már a múlt évben is tudtak egész finom rostélyon keresztül szűrni és sok-tizezer pontból álló képe-ket leadni, amelyek már kielégítően ha-sonlítotak az eredeti képre.

A feltalálók egész légiója vetette ma-rát a képtávírozás problémájára, egy-másután jelentették be a szabadalmakat az eljárás tökéletesítésére és sikerült a leadást annyira tökéletessé és olcsóvá tenni, hogy ma már minden berlini posz-tahivatalban mint egy a hivatalos figyel-meztetés, hogy a képtávírozást a jövő év január elsején a nagyközönség szá-mára is megnyitják.

Mihály

A képtávírozástól már csak egy lé-pés volt az ut a tulajdonképeni problé-máig, a távolbalításig. A Foulton-féle eljárással körülbelül husz percig tart, amíg egy képet a leadóállomásra to-vábbítani lehet a felvevőállomásra. Ha ezt az eljárást annyira meg lehet gyo-rsítani, hogy ne husz perc alatt egy ké-pet, hanem egy perc alatt százhusz képet lehessen leadni, akkor a távolba-lítás meg van oldva, — így gondolkoz-tak azok a kísérletezők, köztük Mihály Dénes, akik a távolbalítás megvalósít-ására törekedtek. Ahogy tizezer pont összefolyik az emberi szem előtt egy képpé, ugy másodpercenként tíz-tizenkét egymást követő kép is egy — mozgó — képpé folyik össze, akár a filmmel. Ez már Kolombusz-tojása volt. Az év elején Herbert Hoover-nek, a mostani republikánus elnökjelöltnek egyik Was-hingtonban tartott beszédét egy adták le rádió Newyorkba, hogy nemcsak a beszéd volt hallható, de egyidejűleg látni is lehetett a gesztikuláló szónó-kot egy üveglapocskán. A kísérlet tö-kéletesen sikerült és ezzel a távolbalít-ás problémája is megoldódott, csak egy haj volt, hogy a pár perces be-széd képi letávírozása akkora va-gyonba került, hogy még csak gondolni sem lehetett hasonló távolbalító készülé-kek gyakorlati célokra való készíté-sére és állandó leadóállomások létesít-sésére.

Éppen ezért kellett óriási meglepe-tést szakkörökben, amikor Mihály Dé-nes — aki most a berlini AEG. mérnö-ke — meghívta legutóbb a berlini saj-tót távolbalító készüléke bemutatására, aminek a hasonlócélu találmányokkal szemben az a felmérhetően előnye, hogy *potom olcsó: a készülékek darab-ja már a gyártás megkezdésekor sem fog többé kerülni kb. ezeröttszáz dínár-nál.*

A bemutató kitűnően sikerült és a nagy sajtósiker alapján már folynak a tárgyalások egy nagy részvénytársaság megalakítására, amely a találmány üz-leli kihasználására létesül.

Carolus

Az utolsó szót azonban a távolbalít-ás problémájának megoldásában Caro-lus professzor, a hires lipcsei fizikus fogja, ugylátszik, kimondani, aki most jelentette be az augusztus végén meg-nyitott rádió-kiállításnak, hogy ott ki-vánja bemutatni drótnélküli filmleadó-készülékét. A készülék segítségével le-lehet egy filmet egyik városból a má-sikba vitetni. Ahhoz, hogy a néző összefüggő mozgásnak lásson egy leve-tített képsorozatot, másodpercenként legalább tizenkét filmkockát kell leper-getni, s minden filmkockát legalább tíz-ezer pontra kell felbontani. Ahhoz te-hát, hogy egyik városból a másikba le-hessen vitetni egy filmet, másodper-cenként minimálisan százhuszezer fény-pontot kell leadni. Ezt a nehézséget most sikerült áthidalni Carolus prof-fesszornak, akinek egy régebbi talá-lmányán alapszanak ugy Baird-nek, mint Foultonnak és Mihálynak a kísérletei, ugyanis Carolus fedezte fel évekkel e-zelőtt annak a módját, hogy lehet fény-hullámokat elektromos hullámokká át-változtatni és megint visszaváltoztatni fényhullámokká.

Carolus első kísérletei a drótnélküli filmleadással kitűnően sikerültek és így készülékének bemutatása szenzációja lesz a berlini technikai kiállításnak.

d. t.

Babits Mihály új regénye:

Halál fiai

A magyar középosztály pusztulásá-nak regénye. Az imponáns terjedel-mű, hatalmas regényalkotás az új magyar elbeszélő irodalom páratlan remeke. *Ára 150.— dindr.*

Kapható a Minerva r. t. Szubotica könyvosztályában

Risztovics Vladimir

Visszaemlékezések a Zagrebban meggyilkolt újságíró pályájára

A Zagrebban meggyilkolt Risztovics Vladimir újságíró esete mellett nem lehet közönyösen elhaladni. Nemcsak azért nem, mert a gyilkosságnak egy hivatását teljesítő hivatásos újságíró lett az áldozata és mert a politikai atmoszféra rendkívül sajnálatos elvadását mutatja, hanem azért sem, mert Risztovics Vladimir mint ember sem volt közönséges.

Ebben a kistermetű, törekeny szervezetű emberben valószínűtlenül nagy adag polgári bátorság lakozott, amely sokszor túllépte a legelszántabb vakmerőség korlátait is. Ha azt hitte, hogy igaz van valamilyen kérdésben, hajlandó volt minden meggondolás nélkül bárkivel, vagy bárkikkal, a legnagyobb túlerővel szemben is, védelmébe venni a maga igazságát. Nemcsak mint harcos újságíró a tollával, ha közérdekű kérdéstről volt szó, hanem a magánélet apró-cseprő dolgaiban is. Szinte kéjjel állt oda, rendszerint a gyengébb fél védelmére a legkisebb incidens esetén is és körömszakadtáig volt képes harcolni és feláldozni magát mindenkiért, akiről azt hitte, hogy igaza van.

Mint újságírónak és mint embernek is számtalan kellemetlensége és konfliktusa volt hajthatatlan természete miatt. Magánál nagyobb tekintélynek senkit sem volt hajlandó elismerni, nem holmi személyi gögből, hanem, mert alaptermészete ilyen volt. Állandóan szembeszállt a hatalommal, olyan kérdésekben, melyekhez mások csak kezytis kézzel, vagy egyáltalában nem mertek hozzányulni. A legkényesebb kérdésekben szembe mert szállni még Pasicsal is, akinek pedig a legbizalmasabb környezetéhez tartozott, akinek magánlakására is mindig szabad bejárása volt és aki igen nagyra értékelte ennek a fiatal, de rendkívül eszes újságírónak a véleményét. Intim baráti viszony fűzte Pasics fiához is, de amíg mások egy ilyen barátságot anyagilag igen jól tudtak kihasználni, Risztovics szegény maradt, mint a templom egere. Kevesen tudják Risztovicsról, hogy ép ő, aki most olyan éles álláspontot foglalt el Radics ellen, volt az első, aki mint Pasics bizalmas embere annak idején Zagrebban és Bécsben felkereste Radicsot és tárgyalta vele a megegyezésről. Erre az iniciatíva is magától Risztovicsotól indult ki, aki erre nézve Pasicsnak javaslatot tett.

Személyi bátorságára jellemző, hogy az 1923. évi országos újságíró kongresszus alkalmával, amelyet Szubotícán és Noviszadon tartottak meg, éles harcot szervezett az akkor hatalmuk teljén levő nacionalista szervezetek ellen, amelyek éppen azokban az időkben folytatták fék-épen azokban az időkben folytatták fék-ségi lapok nyomdái ellen. Hogy mit jelentett a Vajdaságban akkor ezekkel a szervezetekkel nyíltan szembehelyezkedni, azzal mindenki tisztában van.

Risztovics Vladimirhoz engem hét esztendő barátság fűzött és azóta kísérem állandó figyelemmel viszontagságos életpályáját. A háború után hazatérve, először a kommunistákhoz csatlakozott és az általa szerkesztett kommunista lapoknak igen nagy befolyása volt a tömegekre. De nem maradt sokáig kommunista, nem tűrte a pártdisciplinát és önállósítja magát. A közvéleményre így is állandóan nagy befolyást tudott gyakorolni, különösen amikor az Épocha, később pedig a Novosztij élen állott. A Novosztijból kiválva, megalapította Pasics Rada anyagi támogatásával a Beogradski Novosztij, amely eddig a legjobb szerkesztett estilapja volt Beogradnak, de később itt is összekülönbözött úgy Pasics Radával, mint szerkesztősége néhány tagjával és innen is kivált. A lap néhány hónap múlva meg is szűnt. Ezután sokáig nem jutott szóhoz a napisajtóban, egyszerűen időszerű politikai lapokkal próbálkozott, de kevés sikerrel. 1926-ban az előzőleg megbukott Balkánt vette át, de ez a próbálkozása sem járt sikerrel. Közben állandó anyagi bajokkal küzdött, amelyekhez családi kellemetlenségek is járultak. Feleségétől is kénytelen

volt elválni és elszakadni két kis fiától.

Legutolsó vállalkozása, amely halálát is okozta, a Jedinstvo című hetenként kétszer megjelenő lap volt. Ezt a vállalkozását kevés szimpátia kísérte, mert olyan hangot ütött meg, amely visszariasztotta a jobbérzésű olvasóközönséget. Ebben a lapban írta meg többször is, hogy meggyőződése szerint Radicsot és Pribicevicset meg kellene ölni. Annyit mindenesetre elért, hogy ismét az érdeklődés középpontjába került és igen sokat beszéltek róla.

Közben idegei csaknem teljesen felmondták a szolgálatot. Különben is harcos természete csaknem összeférhetlenné tette. Állandóan, szinte naponta voltak személyi konfliktusai, szinte minden éjszaka volt kisebb-nagyobb össze-

tüzése, kávéházi botránya. Súlyos anyagi gondok is gyötörték állandóan.

És elment Zagreba, ahol csaknem ki-kerülhetetlenül a halál várt rá. Hogy miért szánta rá magát erre az utra, az érthetetlen ismerősei előtt. Az a feltevés, amit leginkább hallani, hogy tudnillik bizott abban, hogy nem ismerik fel, nem túlságosan valószínű. Hogy a kávéházban szembeszállt támadóival és az első felszólításra nem hagyta el a helyiséget, az azok előtt, akik ismerték őt, egész természetesnek látszik.

Én a magam részéről nem tudom elhessegetni magamtól azt a gondolatot, hogy Risztovics Vladimir készakarva kereste a halált. Ez is egy módja az öngyilkosságnak.

F. J.

Venez'osz Epiruszban elhalasztja a választásokat, amíg nem szabadítja ki az elrabolt képviselőjelölteket

A görög miniszterelnök újból hangsúlyozta a kormány pacifista politikáját

Athénből jelentik: Venez'osz miniszterelnök vasárnap Janinában egy választási gyűlésen beszédet mondott és megemlékezett arról is, hogy

banditák elrabolták Kafandarisz pártjának két képviselőjelöltjét. Venez'osz bejelentette, hogy a kormány egyik legfontosabb feladata Epiruszban véget vetni a rablóvilágnak és

ha a választásokig nem sikerül a két képviselőjelöltet kiszabadítani, akkor Epiruszban elhalasztja a választásokat,

hogy a két elrabolt képviselőjelölt is részt vehessen a választási hadjáratban. Venez'osz kijelentette, hogy a rab-

lóbanda élén két bandita áll, akik több mint harminc gyilkosságot követtek el és fejükre már az előbbi kormány is nagy díjat tűzött ki. A jelenlegi kormány egy angol csendőrszervezet vezetésével nagy csendőrszervezetet létesít, hogy véget vessen a tarthatatlan közbiztonsági állapotoknak.

Venez'osz beszédében ezután hangsúlyozta, hogy

a görög kormány nem törekszik területi hódításokra és nem akarja Görögország északi határait Albánia rovására kiterjeszteni,

mert a kormány szigorúan pacifista politikát folytat.

Jégverés és forgószél pusztított Németországban

Házak dőltek össze és igen sokan megsérültek

Berlinből jelentik: Iszonyú jégverés pusztított vasárnap Németország több helyén. Egyes helyeken galambtojás nagyságú jég esett és a jégverést pusztító forgószél követte,

amely különösen Bamberg és Niederrhausen városokban és környékén okozott óriási károkat.

Bambergben egy fából épült husz láb hosszú tornacsarnok összedőlt, az orkán mindenütt tövestől csavarta ki a fákat és a vilám is igen sok helyen le-

sújtott. Nagyon sok épület megrongálódott, gyárkémények dőltek be és több vonat a nyílt pályán állt meg és hosszú ideig várta a forgószél megszűnését.

A bambergi kikötőben csaknem valamennyi raktárhelyiség és igen sok gyár berendezése áldozatul esett a viharoknak.

A termés mezeje vidéken elpusztult és a viharok sok a sebesültje is, de az eddigi jelentések szerint az orkán emberéletben nem tett kárt. Az anyagi kár Bamberg környékén több millió márka

Az ellenzék kivonult a szocialista-párt bácskai tartományi közgyűléséről

Peteljan József nemzetgyűlési képviselő a parlamentben való megmaradás, az ellenzék a távozás mellett foglalt állást

Noviszadról jelentik: A szociáldemokrata párt bacsikai tartománya vasárnap Noviszadon a Central-szálló kerthelyiségében közgyűlést tartott, amelyen a tartomány szervezeti nagyszámú delegátussal képviseltették magukat.

A közgyűlésen, amelynek elnöke Hadnagyev György volt résztvettek Peteljan József nemzetgyűlési képviselő, Belics Milorád, a központi végrehajtóbizottság delegátusa, Divac Nedeljko tanár a Pravo Naroda szerkesztőségének képviselőjében, Kotur Szima a szerémségi és Virsing József a bánáti tartományi szervezet delegátusa.

A tartományi vezetőség jelentésének tudomásulvétele után Peteljan József nemzetgyűlési képviselő ismertette a politikai helyzetet és elmondta, hogy a június 20-iki parlamenti események után a szlovéniai tartományi pártvezetőség határozata alapján nem ment be a parlamentbe mindaddig, míg a régi kormány az ország élén állott. Most azonban, hogy új kormány alakult, résztvevő a

parlament ülésén és ott minden erejét latba beti, hogy minél előbb teljesen szabad és tiszta választásokat irjanak ki.

Ezzel szemben Divac Nedeljko arra az álláspontra helyezkedett, hogy ebben a parlamentben szocialista képviselőnek, a június 20-iki események után, semmi keresnivalója sem lehet. Nézete szerint a szociáldemokratáknak azt a pártot kell támogatni, amelyek a gyűlekezési és szólásszabadságért, valamint a tiszta választásokért küzd.

Brkics Vojin felvetette a kérdést, hogy a küldötteknek nyilatkozni kellene arról, hogy a parlamentben történtek után milyen a munkásnép hangulata a vidéken. Nézete szerint a megválasztandó tartományi vezetőségnek szabadkezet kell adni, hogy a szervezetek kerületenként határozassanak, hogy milyen álláspontot foglaljanak el, mert megtörténhetik, hogy egyes kerületekben nagyobb sikert lehetne elérni, ha az összes ellenzéki, vagy esetleg egyes ellenzéki pártokkal kooperálna a szocialista párt, míg egyes

kerületekben kívánatosabb volna, ha a párt önállóan menne a küzdelembe.

Hosszabb vita után, amelyben a felszólalók nagyobb része arra az álláspontra helyezkedett, hogy önállóan és senkivel sem szövetkezve menjen a párt az esetleges választási harcra. Divac szűkebbkörű barátai és elvtársai nevében kijelentette, hogy őket az új vezetőség választása nem érdekli, a gyűlést elhagyják, de a pártból nem lépnek ki. Divac, Kotur, Brkics, továbbá az adai, moli, turjai, nád-aljai és még néhány szervezet küldöttel erre a teremből kivonultak. A Divac-csoport kivonulása után a pártvezetőség tárgyalta és elhatározta, hogy legalább három lapot és pedig egy szerb, egy magyar és egy német lapot fognak kiadni.

Ezután áttértek az új vezetőség megválasztására, amelynek tagjai lettek: Hadnagyev György, Pettnér Márk, Vertes Árpád, Nikolics Áca, Timoties Nikola és Csauth Lajos Noviszadról, Sedula Miklós Szrbobránból, Malher György Pribicevicsévöről és Bader János Apatinból.

A közgyűlés határozatot fogadott el, amelyben utasítja a párt összes szervezetét, hogy erélyes agitációt kezdjenek a mai eszaka parlament feloszlatása és szabad választások kiírása mellett.

Megunta a sok panamát a bucaresti közegészségügyi miniszterium vezetője

„Képeletem fo'ulmuló visszaélések szemtanuja voltam“

Bukarestből jelentik: A romániai sajtót már több ízben foglalkoztatták a bucaresti közegészségügyi miniszteriumban sűrűn előforduló szabálytalanságok és súlyos természetű visszaélések. Ebben a miniszteriumban ugyszólván hetenként lepleztek le különböző csalásokat és sikkasztásokat. Hónapok előtt országos botrány keletkezett a Lupas-féle külföldi gyógyszerrendelések ügyéből is. Camner Károly mérnök, az egészségügyi miniszterium vezérfelügyelője, végre megunta azt a sok panamát, amely körülötte folyik és szombaton benyújtotta a miniszternek állásáról való lemondását.

A vezérfelügyelő lemondó levelében többek között a következőket írja:

— Amikor 1924-ben az iparügyi miniszteriumból a népjóléti miniszteriumhoz helyeztek át, azzal a szándékkal fogtam munkához, hogy becsületesen megszervezem az állami fürdő és üdülőhelyek ügyosztályát. Felelteseim azonban nem gondoskodtak arról, hogy a miniszteriumban a szabálytalanságok megszűnjének. A miniszterium magasrangú tisztviselői között sok a jellem nélküli való ember, akik szegény népkülföldi sikkasztásokkal a közpénzeket eltulajdonítják, az állami üdülőhelyeket barátaik kezére juttatják, adómentességet eszközölnek ki csak azért, hogy meggazdagodjanak. Képeletemet is felültelték azok a panamák, amelyeknek szemtanuja voltam és amelyek miatt hallgatnom kellett, mert erre készítek felelteseim.

— Lemondok — folytatja Camner levelében — mert több mint száz jelentést terjesztettem fel a panamákról pontos adatokkal, tanuk neveivel és okmányokkal is bizonyítottam, de jelentéseimet egyetlen esetben sem követte megtorlás. Az ügyosztályok vezetői a vizsgálat lefolytatásával éppen azokat bízták meg, akik ellen a jelentések szóltak és akiknek semmi más gondjuk nem volt, mint az, hogy minél gyorsabban meggazdagodjanak.

Végül bejelenti Camner vezérfelügyelője, hogy ezek miatt állásától megváltik. A lemondólevelével igen nagy feltűnést keltett a fővárosban, mert a vezérfelügyelőt mindenki hozzáférhetetlen és tisztességes embernek ismeri, akinek súlyos megállapításait nehezen lehet kétségbevonni.

A le jobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

A magyar csapat nyerte meg a sakk világbajnokságot

Az amatőrvilágbajnokságot a holland Buwe nyerte meg

Hágából jelentik: Vasárnap késő éjjel fejezték be Hágában a sakkozás világbajnoksági mérkőzéseit. A csapat-világbajnokságban a magyar csapat már a tizedik fordulóban, miután megverte eddigi legveszedelmesebb riválisát, a csehszlovák csapatot, első helyre került és előnyét napról-napra növelve, végül is könnyen győzött 44 egységgel. A helyezések sorrendje a következő:

1. Magyarország 44½, 2. Amerika 39½, 3. Lengyelország 37½, 4. és 5. Ausztria és Csehszlovákia 36½ egység.

Az amatőr világbajnokságot dr. Euwe (Hollandia) 12 ponttal, a második Psepiorka (Lengyelország) 11, harmadik Mattison (Lettország) az 1924 évi párisi sakkolimpiász amatőr világbajnoka, 10 ponttal.

Az új noviszadi hidon

bevezetik a hidvámrendszert

Csak a gyalogosok és a kerékpárok kelhetnek át vámméntesen a hidon

Plavtes Nikola, a városi műszaki hivatal főnöke a minisztérium átirata után javaslatot készített, amely a legközelebbi közgyűlés elé kerül. A javaslat szerint a városnak a hid fenntartása 400.000 dinárba kerül, amelyből a feljárók karbantartása is lehetővé válik.

A város ezzel szemben a következő napi forgalomra számíthat a hidon: 60 autó, 20 motorkerékpár, 40 kétfogatu kocs, 340 egyfogatu kocs, 100 kerékpár és 25 lábón hajtott állat. A mérnöki hivatal terveze szerint csak a gyalogjárók és a kerékpárosok volnának a hidvám alól mentesítve, míg az autók ó dinárt, a motorkerékpárok 3 dinárt, a kétfogatu kocsok 3 dinárt, az egyfogatu után darabonként 1 dinár hidvámot fizetnének. Az így befolyó vámjövedelem elérné az évi 445.000 dinárt.

A hidvámjavaslatot a legközelebbi özszeülő városi közgyűlés már le is tárgyalja és a tervek szerint szeptember elején már életbe is lép az új adó.

Noviszadról jelentik: Az építészeti minisztérium felszólította Noviszad városát, hogy az gondoskodjék az új közuti hid fenntartásáról. A minisztérium ennek ellenében, mint ismeretes, hozzájárult ahhoz, hogy a város a hidon vámot szedjen.

A bácskai szlovákok ünnepe

Bácskipetrovácon

Fényes ünnepek az államalakulás tizedik é fordulójára alkalmából

Noviszadról jelentik: A bácskai szlovákok minden évben fényes keretek között ülik meg Bácskopetrovácon az állam egyesülésének ünnepét. Az idei ünnepeken, amely a szokottnál is nagyobb arányú volt, dr. Huba Bohiszláv, a beogradi csehszlovák követség titkára is megjelent a csehszlovák kormány képviselőjeként.

Az evangélikus templomban megtartott istentisztelet nyitotta meg az ünnepélyt, majd a kerületi parasztdemokrata koalíció tagjai értekezletet tartottak, amelyen Csajk Gávra gimnáziumi tanár, dr. Hadzsi Koszta noviszadi ügyvéd és Jevgyevics Dobroszláv, a Vidovdán szerkesztője tartottak beszédet, az értekezlet a szónoklatok elhangzása után a következő rezolúciót hozta:

— A vajdasági szlovákok, akik hétézer szavazat felett rendelkeznek, a legérélyesebben elítélik Racics Punisa gaztettét és követelik a tiszta választások sürgős kiírását.

Az értekezlettel egyidejűleg a vajdasági szlovák földmives egyesületek kiküldöttéi konferenciát tartottak, amelyen Zsiluhovszki Pavle múltatta a szlovák ünnepély jelentőségét, majd Dodos Mihály, az egyesület elhunyt alapítójá-

nak emlékére gyászmisét volt. A gyűlés elhatározta, hogy az egyesület vezetésére semleges pártállású tagokból álló bizottságot választ.

A két gyűlés befejezése után a gimnázium épületében ünnepi akadémia volt,

amelyet Spirta Sámuel lelkész nyitott meg, majd Csajka Ján író tartott előadást a szlovákok történetéről. Rezsni Vojta, dr. Huba Bohiszláv és dr. Pavlasz Ignác mondtak még beszédeket, amelyek után társaság volt.

Nobile újra elindulna az Itáliával az Északi Sarkra

Nobile tábornok a balszerencsének tulajdonítja a léghajó katasztrófát

Rómából jelentik: Nobile tábornok most tette az első nyilatkozatot hazakerkezése óta az Itália katasztrófájával kapcsolatban és kijelentette az újságírók előtt, hogy az északsarki expedíciót hónapokig tartó hatalmas munkával készítették elő, amelyben a legnevesebb tudósok és szakemberek vettek részt.

Nobile kijelentette, ha nem üldözött volna az Itáliát balszerencse, akkor

az expedíció tudományos eredményel az egész világon óriási visszhangot keltettek volna.

Hangsúlyozta Nobile tábornok, hogy az Itália nem volt elhibázott alkotás és másodsor is neki vágna a léghajóval az északi sarknak, annyira meg van győződve arról, hogy a léghajó a legmegbízhatóbban volt megépítve és felszerelve.

Arne Borg nyerte az 1500 méteres uszás világbajnokságát

Magyarország—Amerika vízipolo 5:0 (2:0)

Amszterdamból jelentik: Az uszói olimpiász egyik fontos száma, az 1500 méteres döntő hétfőn folyt le rekordközönység előtt a stadion medencéjében.

A verseny Arne Borg és az ausztráliai Charlton izgalmas küzdelme volt, amely csak az utolsó hosszban dönt el a svéd világrekorder javára. Az amerikai uszók ebben a küzdelemben kevés szerepet játszottak és jóval hátrább a harmadik, illetőleg a negyedik helyen végeztek. A verseny végeredménye:

Arne Borg (svéd) 19 p. 51.8,
Charlton (Ausztrália) 20 p. 02.6
Crabbe (Amerika) 20 p. 23.8
Ruddy (Amerika) 21 p. 05
Zorilla (Argentína) 21 p. 23.8
Ault (Kanada) 22 p. 06

A 400 méteres női gyorsuszás döntőjében Marta Norelius (Amerika) világrekorddal győzött. A döntő végeredménye:

Marta Norelius (Amerika) 5 p. 42.8 (világrekord)

Braun (holland)
MacKim (Amerika)

A 200 méteres melluszás elődöntőiben háromszor javítottak olimpiai rekordot.

I. 1. Spence (Amerika) 2 p. 56.6 mp.
2. Sictas (német). 3. Van Parys (belga).
II. 1. Harwig (svéd) 2 p. 56 (olimpiai rekord). 2. Ildesonso (Fülöpzigetek). 3. Schaffer (osztrák).

III. 1. Rademacher (német) 2 p. 52 (olimpiai rekord). 2. Blanhemberg (Amerika). 3. Pallen (francia).

IV. 1. Tsursuta (japán) 2 p. 50 (olimpiai rekord). 2. Wys (svájci).

Magyarország—Amerika vízipolo 5:0 (2:0)

A mérkőzés iránt nagyon nagy érdeklődés nyilvánult meg. A jobban és gyorsabban uszó amerikai játékosokat azonban a nagyobb technikájú magyar legénység 2:0 félidő után 5:0 arányban legyőzte.

Halálos autókatasztrófa Temerinben

Egy noviszadi autótaxi nekiment a fának és összetört
A kocsit egyik utasa meghalt

Noviszadról jelentik: Hétfőre virradó éjjel temerin községben halálos kimenetelű autószerencsétlenség történt, amelynek

egy halottja és két súlyos sebesültje van.

Amán János autóbustulajdonos, aki a Noviszad—Temerin közötti autóbustjáratot látta el, a hétfőre virradó éjszakai Noviszadon töltötte. Több vendéglőben megfordult és éjjel után két óraker a Krakszner-féle Darányi-telep menti vendéglőbe tért be, ahol Friedrich Jakob noviszadi kárpitossal borozott. Később megállapodott Hardi István noviszadi autótaxitulajdonos B. 338. számú kocsijának sofőrjével, Wagner Jánossal, hogy az vigye ki Temerinbe. Wagner nyomban előhajtott kocsijával, mire Amán és Friedrich a kocsiba szálltak.

A temerini vasúti állomás közelében a Chevrolet-kocsi eddig meg nem állapított módon

nekifutott egy fának, mire a kocsit darabokra tört és a kocsiban ülők nagy ivben kirepültek az uttestre.

A segélykiáltásokra a szomszédos házak lakói felébredtek és a szerencsétlenség színhelyére siettek, ahol egy teljesen darabokra tört autót találtak, mellette két vérben fekvő ember jajveszékelt. A két sebesültet egy szomszédos házban helyezték el, ahova rövidesen orvosi segítséget hívtak, majd az autó romjait akarták eltakarítani, amikor

a kocsit roncsal alól előkerült Amán János holtteste.

A rendőrség is hamarosan a helyszínen termett és megindította a gyomo-

zást. Megállapították, hogy Amán koponyacsonttörést szenvedett és valószínű, hogy agyvérzés okozta halálát. Wagner János soffőr fején több súlyos, mély sebet kapott, azonkívül eltört a jobb lába is. Friedrich Jakob pedig fején, mellén és karján szenvedett több súlyos sebesüléseket.

A két súlyos sebesültet autón szállították a noviszadi kórházba.

A Bácsmegeyi Napló munkatársa felkereste a súlyosan sebesült Wagner János soffőrt, aki közben visszanyerte eszméletét. Wagner a szerencsétlenség okát nem tudta megmagyarázni. Elmondta, hogy amikor a temerini kaput elhagyták, Amán megparancsolta, hogy a legnagyobb sebességgel hajtsanak, mire 70—80 kilométer sebességre kapcsol. Közben megérkeztek Temerinbe, ahol, a mikor elhagyták a vasúti állomást

hirtelen balra kanyarodott és teljes sebességgel nekihajtott az ut mentén levő eperfának.

Az összeütközés rettenetes erővel történt, de továbbiakra nem emlékszik.

Friedrich hétfőn délelőtt sem nyerte vissza eszméletét és így nem lehetett vele beszélni. Hétfőn délelőtt egy óraker Gilméc Bogdán vizsgálóbíró, dr. Vukovoják Zsárkó államügyész és dr. Cseregov György törvényszéki orvos kiküldték a kórházba és kihallgatták Wagner-t. A törvényszéki bizottság hétfőn délután két óraker Temerinbe utazott ki.

A lejobb hírdetési orgánumban a BÁCSMEGYEI NAPLO

HIREK

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Egyelőre még változékony, hűvös idő várható, a csapadék csökkenésével, később javulás valószínű.

— Dr. Ribár Iván a sajkás kerületben. Noviszadról jelentik: Dr. Ribár Iván és dr. Vulcanovics Ilija, nemzetgyűlési képviselők, vasárnap a sajkás kerületben Csurogon, Zsabalyon, Goszpodjincin, Djurdjevón és Sajakasszentivánon élénken látogatott népgyűléseket tartottak, amelyeken beszámoltak a legutóbbi parlamenti eseményekről. A paraszt-demokrata koalíció hívei majdnem minden gyűlésen megzavarták a képviselők beszámolóját, közbekiáltásokkal próbálták annak megtartását lehetetlenné tenni, de a többségben levő demokraták, eltávolították a zavargókat.

— A noviszadi polgármesterhelyettes szabadságon. Noviszadról jelentik: Laticics János, polgármesterhelyettes kedden kezdi meg hat heti szabadságát, a főjegyzői hivatal teendőit távollétében Leberz Miklós első aljegyző intézi.

— Két mexikói várost elpusztított a földrengés. Newyorkból jelentik: Mexikóban Oaxaca városban vasárnap borzalmas földrengés pusztított. Ötven földlökést éreztek és a város eltűnt a föld színéről. Pinotepas város majdnem teljesen elpusztult. A katasztrófa áldozatainak számáról nem érkezett jelentés, mert a földrengés a táviró- és telefonvonalakat is elpusztította.

— Összeszúrták egy szakitncai földművest. Noviszadról jelentik: Hétfőn beszállították a noviszadi kórházba Rasics Milán szakitncai földművest, akinek a teste tele volt szurástól eredő sebekkel. Rasics, miután visszanyerte eszméletét, a vizsgálóbíróknak elmondotta, hogy szombaton az országuton megtámadták Soltics Szevén és Soltics Jován földművesek és minden ok nélkül összeszúrták. A nyomozás megindult.

— Szerencsétlenül járt noviszadi gazdálkodó. Noviszadról jelentik: Hétfőn délután öt óraker Noviszadon a Pirosl és Ruszka-uccák sarkán Völgyi Mihály gazdálkodó kocsjába fogott lovak egy katonai motorbicikliltől megbokrosodtak és Völgyi súlyosan megsérült és eszméletlenül terült el az uton. Beszállították a kórházba, de eszméletét nem nyerte még vissza. Völgyi állapota életveszélyes.

— Autószerencsétlenség Titelen. Titledről jelentik: Blanz Péter novoszlanakmenáci soffőr autójával sebesen hajtott az uccán és elütötte Sztokin Zsivojin földművest, aki súlyos sérülést szenvedett. A soffőrt letartóztatták.

— Vérbeült népgyűlés Martonoson. Szentáról jelentik: Martonos községben a napokban tartják meg a községi képviselőtestületi választásokat, amit élénk agitáció előz meg. Vasárnap délután Eremics Tósa pártja a szállásokon a Dobó-féle vendéglőben tartott agitációs népgyűlést. Eremics beszéde közben az ellenzék zajongani kezdett és a következő percben kitört a harc. Dobruski Iliját egy sörösvéggel fejbe vágta és egy ölmosbottal több fogát kiveté. Erre általános verekedés kezdődött, miközben valaki elsütötte revolverét. A dörrenésre pánikszerűen elmenekültek az emberek. A verekedés alkalmával huszonötven megsebesült, legsúlyosabban Momirovics Milán volt adóügyi jegyző. A sebesülteket a sztarakanjizsai kórházba szállították. A véres népgyűlés ügyében a csendőrség a nyomozást megindította.

— Két öngyilkosság Csurogon. Noviszadról jelentik: Pénteken felakasztotta magát Csurogon Szegedinac Bránko gazda, de idejében észrevették és megmentették. Tettét családi ellentétek miatt követte el. Ugyancsak Csurogon öngyilkos lett Katicics Djoka, jómódu nyolcvan éves gazda, aki kamrájának ablakfájára akasztotta fel magát. Tettét afeletti elkeseredésében követte el, hogy családja állandó szemrehányással illette, mert folyton ivott és attól félték, hogy egész vagyonát elissza. Amikor levágták már halott volt.

— **Megtalálták a régi görög szobrászművészet egyik legszebb maradványát.** Athénból jelentik: Az athéni Byron-téren ásatások közben nagyjértékű leletre bukkantak. Megtalálták a régi görög szobrászművészet egyik legszebb alkotását, egy kétezer éves siremléket. A siremléket gyönyörű relief díszíti, mely egy hazatérő harcost ábrázol, akit felesége vár tárt karokkal, míg a dajka a háttérben magasra emeli a kisgyermekét. A nagyjértékű leletet az athéni régiségmúzeumba szállították.

— **Kigyulladt a brassói erdő.** Predealról jelentik: Brassó város tulajdonát képező, Brassó és Predeal között elterülő hatalmas erdőségek szombat reggel óta égnek. A falusi lakosság a maga erejéből igyekszik a veszedelemnek gátat vetni, azonban a nagy szárazság miatt a tűz könnyen tovaterjed. Eddig több száz hold erdő áll lángokban. A brassói tűzoltóság és katonaság kivonult a tűz színhelyére.

— **Kirabolták egy montekarlói ékszerészüzletet.** Montekarlóból jelentik: A város főterén levő ékszerészüzletbe egy betörő hatolt be, aki leütötte az eláruló kisasszonyt és több mint félmillió frank értékű ékszert vitt magával. A nyomozás megindult.

A »Templom egere« Sztaribecsejen. Sztaribecsejről jelentik: A szuboticaai műkedvelők egy csoportja szombaton este Sztaribecsejen vendégszerepelt, ahol előadták a »Templom egere« című vígjátékot. Az előadás iránt a közönségben nagy érdeklődés nyilvánult meg, éppen ezért nagy meglepetést keltett, hogy közvetlen az előadás előtt egy ismeretlen szuboticaai személy levelet intézett a sztaribecseji főszófogadásához, amelyben kérte, hogy tartsák be az előadást, mert a vendégszereplő társaságuk nincs játszási engedélyre és a szereplők sem azonosak a színlapon feltüntetett személyekkel. Az előadást ennek ellenére megtartották és azon a szereplők kitűnően játszottak. A közönség a gördülőkény, jó előadás után meleg ovációban részesítette a szuboticaai műkedvelőket.

Schubert-est Belacrkván. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai német férfidalegylet augusztus 12-ikén megismétli nagyszerű Schubert-estjét, amelyen nagytehetségű művészek a nagy zeneköltő műveit fogják interpretálni. Az estben beszédben emlékeznek meg Schubert zenetörténelmi jelentőségéről is.

— **Leégett a termés.** Sztaribecsejről jelentik: Kapás Péter sztaribecseji gazdálkodó szállásán cséplés közben kigyulladt háromszáz kereszt buza. A lángok átcsaptak a cséplőgépre is, amely szintén elégett. A kár jelentékeny.

— **Képképzés Kikindán.** Kikindáról jelentik: Szemenyei Ferenc festőművész, a fiatal magyar festőgárda egyik igen tehetséges tagja Kikindán a Lloyd helyiségében vasárnap nyitotta meg képképzését. Szemenyeinek különösen tájképei keltették a figyelmet. Képein lírai melegség árad szét, ecsetkezelése és színtechnikája bravuros és egyéni. Stílusa a régi és új iskolának bátor egybeolvasztása.

A Pálcsi Teniszklub győzelme Vrbászson. A Pálcsi Tenisz Klub gárdája vasárnap Vrbászson vendégszerepelt a Hartmann-serlegmérkőzésen. A versenyt, amelyen Bokorné, Schréger Lilly, Balázs, Kiss József, Singer és Schellenz indultak, a pálcsiak 10:1 arányban nyerték meg.

— **A noviszadi Polgári Magyar Daloskör kerti ünnepélye.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Polgári Magyar Daloskör, vasárnap a lövöldében kitűnően sikerült kerti ünnepélyt rendezett, amely erkölcsileg és anyagilag, minden tekintetben kielégített.

TERRASZ MOZI PALICS

A Nagyvendég órákhoz: augusztus 6. 7 óra 8-án, hétfő, kezd. sz. a este 19 órai kezdettel

Szökés Szibériából

egy új al. orosz kópia. regény 7 fejezetben. — Főszerkesztő: V. Adamić Gajdero, Hany Reinwald, Marcella Albany

Daudet:

A kis parókia

című regényének szétküldését a mai napon megkezdjük. A mai postával az alábbi helységekbe küldtük ki a könyvet:

Szenta, Vel.-Kikinda, Ve'.-Bečkerek, Torža, Vinkovci, Zemun, Titel, Temerin, Tel.č a.

A könyvek a **Bácsmezei Napló** árusítóinál elismervény ellenében vehetők át

— **Pápaszemes kigyó megmárt egy Prágában szereplő indust.** Prágából jelentik: A prágai Eden-parkban több, mint egy hónapig vendégszerepelt egy indus bűvésztársaság. Tegnap, a legutolsó előadásán egy Khan bey nevű 30 éves indus egy pápaszemes kigyót, amely a fuvolaszóra nem akart kosarából előbujni, fejénél fogva ki akart huzni a kosárból. A makacs kigyó azonban belemart a bűvölő kezébe. A következő pillanathban ott termett a megmárt férfi halálraérett nővére, elkergette a kigyót, amely újabb támadásra készült és öccse sebéből kiszivta a vért. A megsebesült indust beszállították a kórházba, ahol sebeit kimosták, majd különböző injekciókat adták.

Műkedvelők figyelmébe. Kitűnő operettek, vígjátékok és népszínművek teljes anyaga és előadási joga megszerezhető a magyar színészszövetség irodalmi ügynőségének jugoszláviai fiókjánál. Felvilágosítással szolgál Magyary Domokos Szubotica, *Bácsmezei Napló* szerkesztője.

Fényes gyermekünnepélyt rendez augusztus 15-ikén Palfeson a Vigadó nagytermében a fürdőigazgatóság és Landau Juliska táncosnője.

— **Szentán megkezdődött a tűzoltótanfolyam.** Szentánról jelentik: A bácskai tűzoltószövetség második tűzoltótanfolyama megkezdődött Szentán. A tanfolyamra, amely nyolc napig tart, huszonkét hallgató jelentkezett. A hallgatók tanáraik vezetésével résztvettek a szentai tűzoltótestület gyakorlatán, majd a városháza tornyában ünnepélyes kiűsöség között elhelyezték az új tűzjelzőharangot. A tűzoltótanfolyam sikeres elvégzése a hallgatókat önkéntes tűzoltóaltestízi állások betöltésére jogosítja.

Orvosi hír. Dr. Török Béla igazgató-őorvos hazaérkezett. A nyári folyamán csak délelőtt 9—12-ig rendel hétköznapokon belgyógyászati, orr-, gége- és fülbetegnek.

— **Pilsudski nem utazik Romániába.** Varsóból jelentik: Pilsudski marsall újabb meglepetést készített elő. Már minden előkészület megtörtént a marsall romániai látogatására és most a kormánylapok meglepetésszerűen jelentik be, hogy a marsall feladta a tervét és Varsó közelében tölti szabadságát. Pilsudski az utóbbi napokban újból számos politikai konferenciát tartott, így többek között a köztársasági elnökkel, az új miniszterelnökkel és a lengyel vezérkarnak Franciaországból most visszaérkezett bizottságával. Augusztus 12-én Pilsudski Vilnában a legionáriusok évi gyűlése alkalmából nagy beszédet fog mondani.

— **Uj orvos.** Szomborból jelentik: Stebler Antalt, a bécsi tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták.

Nagy esti ünnepély és velencei éjszaka a pálcsi tavon augusztus 11-ikén nagy tűzijátékkal és lampionos felvonulással.

Akiknek a szívük működése gyenge, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székélést, ha naponta reggel tejszórára megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a **Ferenc József** viz sulyos billentyűhibánál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

ÖZGAZDASÁG

Ezer kilométer kábelt tekintnek le Jugoszláviában

Távíratilag Beogradba hívták a berlini Siemens és a londoni Electric Corporation képviselőit — Hét millió dollárba kerül a munka

Beogradból jelentik: A postaügyi minisztérium már hónapokkal ezelőtt nyilvános pályázatot hirdetett a földfeletti telefonvonalaknak kábelvonalakra való kicserélésére. Jugoszláviában ezidőszereint egyetlen földalatti telefonvonal sem működik, a távbeszélő forgalmat kizárólag a régi típusú póznás rendszerrel bonyolítják le, amelynek hátrányait különösen viharos idő esetén a telefon előfizetők nagyon megérik. Tudvalevő, hogy a földfeletti vezetékeken keresztül folytatott beszélgetések különösen, ha nagyobb távolságokról van szó, már a legsekélyebb légköri zavarok esetén is alig hallhatóak. Mindezeket a nehézségeket a kábelrendszer vezetése egyszer és mindenkorra kiküszöbölné, úgyhogy a földalatti vezetékek megépítését türelmetlenül várják mindazok, akiknek egzisztenciális érdekük, hogy különösen külföldi beszélgetéseiket zavartalanul bonyolíthassák le.

A postaügyi miniszter pályázatára most érkeztek be a külföldi cégek ajánlatai és ezalokából Gyogyevics Milán a minisztérium távbeszélő osztályának főnöke magához hívatta a sajtóképviselőit, hogy tájékoztassa őket a kábelrendszer bevezetésének terveiről.

— **Hogy a kábelbeszélgetések mennyivel jobbak a jelenlegiekénél,** azt mindazok tudják, akik Pesttel, Béccsel, Berlinnel és utóbbi nyugati nagyvárosokkal folytattak már beszélgetést. Legfőbb ideje, hogy nálunk is bevezessék az új rendszert, amellyel nagyon sok panasznak az orvoslását tesszük lehetővé. A nemzetközi távbeszélő bizottság harminc jugoszláv kábelvonal bekapcsolását kéri az internacionális forgalomba. Ezek a tranzitbeszélgetések az államnak három perccentéket öt aranyfrankot jövedelmeznek vonalanként, úgyhogy a kábel naponta tíz órai kihasználása esetén az ebből eredő jövedelem évi százhusz millió dinárt tenne ki. A kiírt pályázatra öt nagy külföldi cég nyújtotta be ajánlatát, amelyek közül a legkedvezőbb a berlini Siemens & Halske A. G. ajánlata, amely hatmilliónyolcszáz ezer dollárt kér a harminc kábelvonal kiépítéséért. Alig valamivel drágább a Standard Electric Corporation London ajánlata, amely hatmillió dollárért vállalja a munkát. A Siemens és Halske cég ajánlatának az a különös előnye is van, hogy a költségvetési összeg kétharmadát a jövőtől számla terhére hajlandó lenni. Mindkét cég képviselőit táviratilag azonnal Beogradba hívtuk és a velük való tárgyalás után fogunk végleges határozatot hozni a nagyarányú munkálatok kiadásáról.

Gyogyevics Milán kijelentette még, hogy az eddigi tervek szerint a **Mari-bor—Zagreb—Ruma—Beograd—Nis** kábelt fogják lefektetni, rögtön utána pedig a **Beograd—Szubotica—Budapest** vonal elkészítését vették tervbe. Az országot behálózó kábelvonalak összesen ezer kilométer hosszúságúak lesznek és azoknak költségei a beérkezőt árajánlatok szerint 15 év alatt amortizálódnak az

államnak. Egyébként a miniszteri ajánlatyónok szerint a következő 15 év folyamán Jugoszlávia összes földfeletti telefonvonalait kábelekre fogják kicserélni.

Nagy kárt okozott a hőség a délbánai szőlőkben. Belacrkváról jelentik: A hetek óta tartó rekkenő hőség a délbánai szőlőültetvényekben jelentős károkat okozott. A szőlőskertek fiatal és kevéssé ellenálló tőkét a hőség nagyrészt elszáritotta, de nagy pusztítást vitt véghez a kánikula és a szárazság a hegyi szőlőkben is. Különösen sokat szenvedtek az Othello és Jaques fajtájú szőlők, amelyek tőkét a többhetes szárazság csaknem teljesen elsorvasztotta.

A dunai tartomány és a rekordtermés. Belacrkváról jelentik: A dunai tartomány főispánja rendeletet adott ki, amelyben a belacrkvai és vrsaci járás területén elrendeli az összes tartományi adónemek haladéktalan beszedését. Az intézkedést, amely a két járás adózóinak körében kínos meglepetést keltett, azzal indokolja a főispán, hogy a terméseredmények minden várakozást fölmúltak és így a gazdaközönség súlyosabb zökkenők nélkül tehet eleget adófizetési kötelezettségeinek.

Ankét a jugoszláv haltenyésztés emelése érdekében. Noviszadról jelentik: A földművelésügyi minisztérium augusztus második felében ankétet fog tartani a folyó és tengeri haltenyésztés emelése és fokozása érdekében.

Tárgyalások Noviszadon a Petar király-csatorna és a Ferenc-csatorna kezeléséről. Noviszadról jelentik: Jugoszlávia és Magyarország delegátusai legközelebb Beogradban ülésre jönnek össze, a Petar csatorna érdekeltisége és Noviszad delegátusai ezt megelőzőleg vasárnap Noviszadon tanácskozásra gyűltek egybe, hogy megvitatásuk a jugoszláv területen levő Petar király csatorna Noviszadot érdeklő kérdéseit. A bizottságnak tagjai voltak: Sztosovics Jovan, a Petar király csatorna angol érdekléttségének elnöke, Jovanovic Milutin, a folyamhajózás igazgatója, Rajkovic Dusan, a külügyminisztérium delegátusa, dr. Borota Branislav polgármester, Plavics Nikola műszaki tanácsos, dr. Popovic Milivoj semmitűszéki bíró, Mirkov Nikola noviszadi és Krotin Sztatoje, a szombori hidrotechnikai hivatal főnöke, Lebos Nándor bezdáni révkapitány, akik főleg a Noviszadot érdeklő csatorna kérdések ügyében folytattak megbeszéléseket. Dr. Borota Branislav és Plavics Nikola Noviszad város képviselőjében a kérelem fordultak a közös bizottsághoz, hogy a csatornának a Dunába való torkolatánál, a felépítendő hajóállomással kapcsolatban, a csatorna irányát illetőleg, bizonyos kiigazítást eszközöljenek, még pedig, úgyhogy az állomás a csatorna torkolatánál legyen. A delegátusok jelentést fognak tenni Noviszad kívánásáról. Délben a város a bizottság tagjainak tiszteletére a Kraljica Máriában ebédet adott, délután a bizottság tagjai a Szombor—bezdáni szakasz megvizsgálása ügyében Szomborba utazott, ahonnan visszatérnek Beogradba és ott bevárják a magyar delegáció odaérkező tagjait.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bogojevó 232 (+9), Vukovár 176 (—), Palánka 164 (+3), Noviszad 150 (+6), Zemun 52 (—4), Pancsevó 30 (—2), Szmederevó 148 (—2), Orsova 112 (—). Dráva: Oszijek 180 (+18). Száva: Mitrovica 59 (—1), Beograd 10 (—). Tisza: Titel 112 (+4).

A világhírű

VERTEX

izzó ámpák kaphatók

MALLER BELA

okl. gépészmérnök Subotica, Petrogradska ulica 8. Tel. 35

SPORT

Amerika az első, Finnország a második az atlétikai pontszámversenyben

Keresztes súlycsoportjában világbajnokságot szerzett — A magyar birkózók valamennyi súlycsoportban helyezéshöz jutottak — A birkózás pontversenyében németek lettek az első

Németország vízipóló-csapata megverte a favorit belgákat

Amszterdamból jelentik: Vasárnap folyt le a marathoni futás, a legnehezebb olimpiai versenyszám, amelyen negyvenkét kilométeres távot kell megfutni a versenyzőknek, míg célhoz ér. Az amszterdami olimpiai marathoni győztese egy exotikus ország, Algír fia, **El Auafi**, akinek létezéséről eddig Amszterdamban nem is tudtak. El Auafi minden elő-

rább mozgó atlétatömege és vidáman buzdították. Ray a tizenöt kilométert is kitűnő idővel 51 perc 57 mp. alatt futotta meg. Az 58-ik percben Rayt majdnem befogták, de nem hagyta magát. Lihegve futott tovább, de egy órával később már nem bírta. Helyét át kellett adnia a két japánnak, akik közül Yamada hamarosan 150 m. előnyt is szerzett. El Auafi még mindig nincs sehol. Yamada szenzációsan futott, Ray pedig egyre panaszkodott az autón kísérő honfitársainak:

— Nem bírom tovább!

Az amerikaiak arcán megfagyott a nevetés. Először azt hitték, hogy reménységük tréfál, azért vigyorogtak, de azután be kellett látniuk, hogy a favorit valóban nem bírja. Melle úgy zihált, mint egy futtató. Így jutott el 36 km.-ig. És ekkor bekövetkezett a csoda. Hirtelen az élre került egy fekete és csakhamar négyszázméterrel vezetett Ray előtt. Yamada még mindig elől volt. Az utolsó hat kilométeren izgalmas finis: El Auafi elhagyta Yamadát, akit már a chi-

A birkózó bajnokság végső eredményei a következők:

Légsúly: 1. Leucht (német), 2. Mauder (cseh), 3. Gozzi (olasz), 4. Lindelcsev (cseh), 5. Zombori (magyar), 6. Andersen (dán).
Pehelysúly: 1. Wälli (eszt), 2. Malnberg (svéd), 3. Gwaglia (olasz), 4. Kárpáti (magyar), 5. Stein'g (német), 6. Soyin (török).

Vasárnap be is fejeződött az atlétikai olimpiai pontverseny végeredményei a következők:

1. USA 209 pont
2. Finnország 107 pont
3. Kanada 74.5 pont
4. Németország 70.5 pont
5. Svédország 54 pont
6. Anglia 42 pont
7. Franciaország 31 pont
8. Japán 25 pont
9. Dél-afrika 16 pont
- 10-11. Irország és Lengyelország 10-10 pont
12. Hollandia 9 pont
13. Norvégia 7 pont
- 14-15-16. Magyarország, Haiti és Chile 6-6 pont
17. Olaszország 5. pont
- 18-19. Fülöp-szigetek és Svájc 3-3 pont
20. Ausztria 1 pont

A pontversenyben tehát az amerikaiak sorozatos kudarcuk mellett is nagy pontarányal kerültek az első helyre.

A németek megverték a favorit belgákat a vízipólóban

Amszterdamból jelentik: Hétfőn kezdődött meg a vízipólótorna második fordulója, amelynek első mérkőzése nagy szenzációt hozott.

A német csapat megverte a favorit belgákat.

Mindenki a németek gólzáporos vereségét tippelte és hogy az ellenkezője következett be, azt maguk a németek sem remélték.

Délben tizenkét órakor kezdődött a mérkőzés. A belgák az első félidőben már 2:0 arányban vezettek és a mérkőzést el is könnyítették a maguk javára. A második félidőben a németek hősiességgel küzdtek és a belgák durva játéka ellenére is kiegyenlítették. A szabályok szerint kétszer három perccel meghosszabbították a mérkőzést. Az első meg-

Carr, a magasugrás világbajnoka

hosszabbított időben a németek megszerzték a vezetést, de a belgák nyomban egyenlítették. A második meghosszabbított időben azután a németek még két gólt szereztek és

5:3 arányban megnyerték a mérkőzést.

A németek most Angliával kerülnek össze.

A magyar csapat fél hatkor állt ki az Egyesült-Államok csapata ellen.

Rademacher német uszóbajnok

zetes reklám nélkül készült a versenyre és még honfitársai sem remélték, hogy olyan kitűnő nevek elől, mint a favorit Joie Ray, a japán Yamada és a finn Martelin, elhódítja a világbajnokságot. A startvonalról mintegy gomolyog indult el a hatvankét versenyző, akik közül ötvenhatan jutottak el a célvonalig. Alig akadt valaki, aki kételkedni mert volna az amerikai Ray győzelmében.

Az indulás után Ray nyomban az élre verekedte magát, de nyolc perccel később már Yamada vezetett, míg az amerikai, valamint a finn Martelin, Laakson és a japán Ishuda néhány méterrel hátrább szorultak. Ekkor még senki sem

Lord Burghley, a 400 méte. es gátfutás világbajnoka

lei Plaza is befogott. Egy pillanatig úgy látszik, hogy Plaza a négyet is elhagyja, hogy elsőnek érjen célba, de ez nem sikerül. Az autsider fekete pompás finissel 2 óra 32 perc és 57 mp. alatt bejutott a célba, a közönség nagy üdvölgatása között. A favorit Ray pedig, aki minden erejét összeszedve kezdett fimselni, csak ötödik lett.

Az alatt, míg a marathoni verseny tartott, nehéz küzdelem folyt a birkózó pavilonban is, ahol a döntőket tartották meg. A birkózó versenyen, ahol a magyarok is favoritként indultak, csupán egy magyar szerzett világbajnokságot, azonban valamennyi súlycsoportban helyezéshöz jutottak. A magyar világbajnok Keresztes, de szépen szerepelt Pap is, aki csak balszerencsével szorult második helyre. A jugoszláv birkózók már az elődöntőkben elvérezték. A jugoszláv színeket — mint ismeretes — Boros (Szubotica), Milovancev (Szombor), Metzner (Zagreb), Grbics és Juhász (Szombor) képviselték. Grbicsnek volt a legtöbb esélye, azonban közvetlen a verseny előtt kiujult lábujjára és így helyette teljesen esélytelenül Palkovicsot kellett szerepeltetni.

A jugoszláv birkózók levélben keresték fel a Bácsme gyei Naplót és a lap által üdvözlétüket küldik az itthoniaknak. A levelet aláírta Frölich szubotica mérnök is, aki a kardvívásban képviseli a jugoszláv színeket.

Sera Martin francia futóbajnok

Könnyűsúly: 1. Keresztes (magyar), 2. Sperling (német), 3. Westerlund (finn), 4. Tair (török), 5. Vaora (cseh), 6. Lasop (olasz).

Középsúly: 1. Kifákinen (finn), 2. Papp (magyar), 3. Kuschetz (eszt), 4. Jakoksen (dán), 5. Svensen (belga), 6. Haalt (cseh).

Nagyközépsúly: 1. Ibrahim Musztafa (Egyiptom), 2. Rieger (német), 3. Pellinen (finn), 4. Hausen (dán), 6. Szalai (magyar).

Nehézcsúly: 1. Svenson (svéd), 2. Nyström (finn), 3. Gehring (német), 4. Windberger (osztrák), 5. Urbán (cseh), 6. Badó (magyar).

Pontversenyben: 1. Németország 26 pont. 2. Magyarország 22 pont. 3. Finnország 22 pont. 4. Svédország 19 pont.

Kitűnően sikerültek a szuboticaí löversenyek

A szuboticaí »Péter trónörökös« lo-varegylet nyári futtatásai, amelyet vasárnap rendeztek meg a szuboticaí lö-versenytérén, kitűnően sikerültek. A nagy meleg ellenére is mintegy kétezer főnyi közönség gyűlt egybe a tribünön. Az egyes versenyszámok izgalmas, szép sportot nyújtottak. Részletes eredmények:

1. A földművesek versenye. 1. Irma (Szkenderovics), 2. Bisztrica (Laszkali János), 3. Furi (Miskov V.)

2. Félvértek versenye. 1. Od Boja miú (Karagyorgyevói áll. méntelep),

2. Labrador (gróf Szembor F.), 3. Dur-mitor (Karagyorgyevói állami mén-telep.)

3. Malagurszki Albe verseny. 1. Szkupotyena (Dungyerszki Gedeon dr.), 2. Györgyike (Lelbach Gyula), 3. Rádió (Lelbach Gyula.)

4. Akadályverseny. 1. Marjana (Ris-tics alezredes), 2. Spansz (Szlácskov százados), 3. Szimpátia (Kotljárevszki százados.)

5. Földművesverseny. 1. Norma (Csernetics István), 2. Fáraó (Péin Izidor.)

El Auafi, a marathoni győző

tudott El Auafiról, a göndörhaju néger-ről, aki valahol hátul, jóval Galambos megett törtetett a cél felé. Az első nyolc kilométert pompásan bírták valamennyien. A vezetők 27 perc alatt futották meg ezt a szakaszt. Tizenöt kilométer-nél Yamada átengedte a vezetést a gép-szerűen futó Raynak, akinek még arra is volt ideje, hogy az egyik kísérő autóról citromos limonádét kérjen. Az autóból honfitársai ültek, akik mosolyogva ültök a tizenöt-husz méterrel hát-

KINTORNA

— Mondd anyukám, hogyan ismerkedtél meg apával?

— Kimentett a pallest tőből, amikor lánykoromban egyszer majdnem belefulladtam.

— Ahá, most már értem, mért nem akarja apa megengedni, hogy uszni tanuljak!...

*
A nagykereskedő nagybácsi megkérdezi az unokaöccsétől:

— Nohát milyen pályát választottál?

— Csillagász vagyok, bácsi.

— Hm... És mondd csak őszintén, mennyit hoz neked egy olyan új csil-

*
Egy szubotcai nagykereskedőtől megkérdezi egyik ismerőse:

— Hova ment a felesége nyaralni?

— Nizzába.

— No és meg tudja magát értetni? Hogyan beszél?

— Magyarul sokat, franciául keveset.

*
A bohém festő egy ismerősétől száz

dinárt kapott kölcsön, amit többszöri felszólítás ellenére sem adott meg. Egyszer az uccán belebotlik a hitelezőjébe.

— Utoljára kérem — szól rá a hitelező — megadja-e a száz dináromat, vagy nem...

— Hála Istennek — sóhajt a festő — hogy végre felhagy ezzel a hiábavaló kérdezősködéssel.

*
A szubotcai pályaudvar jegyváltó pénztáránál egy szentai paraszt jegyet akar váltani:

— Mennyibe kerül Szentáig?

— Huszonnyolc — válaszolja a pénztárnok.

— Én adnék tíz dinárt érte, annyitért ideadhatja.

— Itt nincs alku — mondja a hivatalnok s a következőhöz fordul.

A paraszt a fejét vakargatja és újra beáll a sorba. Mikor a pénztárnok elé kerül, újra odaszól:

— Isten neki, adok magának tizenöt dinárt érte, annyitért csak adhatja.

A hivatalnok nem is válaszol neki s a következő jegyváltók újra ellökik a pénztártól. Közben berobog a vonat s a mi parasztunk a sorral újra a pénztárhoz tokolodik:

— Itt van husz dinár, ennyi csak elég. Nincs az a Szentá olyan messze.

A hivatalnok most már dühösen kiált rá és újra félrelökik a pénztártól. Közben a vonat is elment és a pénztár előtt nem áll többé senki. A parasztunk erre büszkén megy oda a pénztárhoz és félvállról kiált be az ablakon:

— Na látja, mit ért vele. Most nem kapott egy krajcárt se.

Guido de Verona

a modern olasz regényirodalom legkiválóbb reprezentánsa, eddig még nem hallott hangot szólaltat meg regényeiben, a regényirodalomban eddig még fel nem hozott témák alkotják mondanivalóit és hőseit minden bűnik és hibáik ellenére szívünkbe zárjuk.

Akit nem szabad szeretni 84.— din.

Yvelise ..... 56.— «

Életem napsugárban .... 86.— «

Megrendelhetők

a Minerva r. t. Subotica
könyvosztályában

TŐZSDE

Zürich, aug. 6. (Zárlat. Beograd 9.1280, Páris 20.31, London 25.21 és hét-nyolcad, Newyork 519.45, Brüsszel 72.25, Milánó 27.18, Madrid 85.40, Amsterdam 208.575, Berlin 123.85, Bécs 73.285, Szófia 3.75, Prága 15.3925, Varsó 58.20, Budapest 90.56, Bukerest 3.17.

Szentai gabonaárak, aug. 6. A hétfői piacon a következő árak szerepeltek: Buza 247.50 dinár, duplikát kasszával 255 dinár, tengeri morzsolt 300 dinár, takarmányárpa 175—180 dinár, sörárpa 200 dinár, zab 160—170 dinár, rozs 210—215 dinár, bab 330 dinár, heremag 1900 dinár, burgonya 220—240 dinár, őrlemények: nullás liszt gg 420 dinár, nullás g 420 dinár, kettes főzőliszt 400 dinár, ötös kenyérliszt 355 dinár, hetes 265 dinár, nyolcas 200 dinár, korpá 190 dinár, konkolydara 200 dinár. Irányzat: változatlan. Kinálat: élénk. Kereslet: csekély.

Noviszadi tarménytőzsde, aug. 6. Buza bácskai uj 79—80 kg. 245—250, bácskai Tiszavidék uj augusztus 79—80 kg. 250—255, bánáti uj 79—80 kg. 237.50—242.50, szerémi uj 79—80 kg. 242.50—245. Árpa bácskai uj 64 kg. 220—225, bácskai uj tavaszi 71—72 kg. 260—265, szerémi uj 64 kg. 220—225, bánáti uj 64 kg. 220—225. Zab bácskai uj augusztus 217.50—222.50, szerémi uj augusztus 217.50—222.50, szlavóniai uj augusztus 217.50—222.50. Tengeri bácskai 297.50—302.50, bánáti 297.50—302.50, szerémi 297.50—302.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai uj 375—385, kettes számú bácskai uj 355—365, ötös számú bácskai uj 335—345, hatos számú bácskai uj 300—310, hetes számú bácskai uj 255—265, nyolcas számú bácskai uj 175—185, korpá bácskai uj jutazsákokban 170—175, szerémi uj jutazsákokban 170—175, bánáti uj jutazsákokban 167.50—172.50. Bab fehér bácskai 3 százalékos VIII—IX. 580—600, szerémi fehér 3 százalékos VIII—IX. 580—600. Irányzat: Buza kelleme-

sebb, különben változatlan. Forgalom: 19 vagon buza, 58 és fél vagon kukorica, 1 vagon zab, 1 vagon árpa, összesen 112 és fél vagon.

Budapesti gabonátőzsde, aug. 6. A gabonátőzsdén az irányzat nem egységes. A buza és a rozs olcsóbbodott, míg a tengeri és a zab, főleg a készárúpiac magasabb árakat ért el. Hivatalos árfolyamok pengő értékben a határidőpiacon: Buza októberre 28.70—28.90, zárlat 28.70—28.72, márciusra 31.04—31.20, zárlat 31.04—31.06, májusra 31.60—31.80, zárlat 31.58—31.60, rozs októberre 26.36—26.50, zárlat 26.38—26.40, márciusra 28.26—28.38, zárlat 28.30—28.32, tengeri májusra 27.04—27.24, zárlat 27.04—27.06. A készárúpiac: Buza 27.75—28.85, rozs 25.30—25.60, árpa 26.75—27.50, sörárpa 28—32, repce 42.50—44, tengeri 31—31.75, zab 26—26.50, korpá 20.50—21.

Budapesti értéktőzsde, aug. 6. Magyar Hitel 85, Kereskedelmi Bank 119.5, Magyar Cukor 185, Georgia 16.2, Rimamurányi 107.7, Salgó 70.9, Kőszén 831, Bródi Vagon 38.6, Nasicí 182, Ganz Danubius 164, Ganz Villamos 134.5, Athenaeum 37.6, Nova 52.6, Levante 20.8, Pesti Hazai 215. Irányzat: szíárd.

Budapesti állatvásár, aug. 6. A vágómarhavásárra 358 állatot hajtottak fel. Árak különként: Ökör, jobb 104—120 fillér, közepes 80—102, gyenge 64—78, bika, jobb 110—120, kivételesen 124, közepes 100—108, gyenge 84—98, tehén jobb 98—106, kivételesen 112, közepes 78—96, gyenge 56—76, növendékmarha 64—104, kicsontozni való marha 40—54 fillér. Irányzat vontatott. A sertésvásárra 3330 állatot hajtottak fel. Árak különként elősúlyban: Könnyű sertés 1.52—1.58, közepes 1.58—1.60, gyenge 1.68—1.74 pengő. Irányzat vontatott.

Bécsi marhavásár, aug. 6. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás 2179 hízott marha, 638 kicsontozni való, összesen 2817, ebből 529 jugoszláviai eredetű. Irányzat: bika 5 garassal olcsóbb, a többi 5—10 garassal drágább.

ERŐS MÁTYÁS
MESTERSÉGE

TAMÁS ISTVÁN regénye

26

Mátyás fölényes, oktató előadást kezdett. Tűzzel és hévvel beszélt és igyekezett megértetni a lánnyal, hogy az még nem rablás, ha emberi bánásmódot és tisztességesebb órábéréket követelnek.

— Ó megkell magának ezt érteni Ágota! — szavalta lelkesen — lehetetlen, hogy ép maga forduljon ellenünk...

A szomszédasszony lépett be az ajtón, egy kis szegfűszeget jött kölcsönkérni, mert »kifogyott az utolsó cseppig« és nincs kit elszalasztani a boltba. Mátyás kifelé ódalgott, telve nyugtalansággal. »Mi lesz a levéllel?« — aggodalmaskodott és sugva megkérdezte Ágotát.

— De hisz már elintéztük szóbelileg — mondta csudálkozva a lány — minek akkor a levél?

Nincsen ebben a lányban semmi fantázia — bosszankodott belül Mátyás — míg fennhangon ezt mondta:

— Csak úgy, szerettem volna olvasni... — és gyorsan megkérdezte:

— Holnap?

— Este künn leszek a sétaterén.

Titokban egy könnyű csókot dobott feléje.

Mátyás elkapta félkézzel a levegőben és a bokolba kívánta a szomszédasszonyt, aki miatt ennyivel kellett beérnie.

*
Dániel és Boldizsár társaságában állított be Mátyás a szervezet helyiségébe. Lenn, a beton pince végén, egy dobogón állt a nagyhaju szónok és élénk gesztikuláció kíséretében mennydörgött. Első személyben, életveszélyesen fenyegette a

burzsoát, rengeteg idegen szót használt és nagy szakállu szociológusokból citált, akár egy rabbi, aki a talmudból vett képekkel zsonglörködik. De amint a mai zsidó nem érti az óhéber citátumokat, az inaskák se tudták felfogni a szakszerű terminus technikusokkal spelelt körmondatokat. Csak ültek és hallgatták a fennköltén savanyu ember dongását, aki szédülten kóválygott a frázisok virágoskertjében, akár egy darázs, amely megrészegedett a saját dongásától.

— Micsoda mafla! — elégedetlenkedett Dániel, aki nem rejtette véka alá a véleményét és feltűnőket ásitozott.

Csak amikor Doktor Békés lépett a pódiumra, élénkült fel a hallgatóság. A mosolygós arcú professzort mindenki szerette. Volt valami ellenállhatatlanul vonzó ebben az őszülő, szakállas fejben, nyugalom és egészség áradt belőle, jószág és a hibákat elnéző értelem. A rendkívül művelt és tapasztalt professzor a pécsi bábaképezdét igazgatta, de ezer elfoglaltsága mellett sem feledkezett meg az elveiről és fáradhatatlan harcossá maradt a munkásságnak. Apja volt ennek a gyűlekezethez, tanítója és doktora egyszemélyben. A »tanár elvtárs« gyakran rendezett vitaestéket. Iylenkor egyszerű proletárgyerekek szóltak hozzá a dolgokhoz és józanul, valami utolérhetetlen bájjal és őszinteséggel mondták el a véleményüket az aktuális kérdésekről, szakmabeli ügyekről, vitatkoztak és feleltek keményen. A professzor pedig élvezte őket a pápaszeme mögül.

— Mit csinál az édesanyád? — érdeklődött az előadás után az egyik fiutól — elmúlt már a szaggatása?

A hallgatóság körülvette, mindenkinek akadt valami kérdezni és megjegyezni valója, ő pedig fáradhatatlanul hallgatott és felelgetett. Volt valami sokratesi a külsejében, a taglejtésében és a módszerben, ahogy tanított. Karcsu, egészséges testét állandó tornákkal edzette, télen-nyáron hajadonfőtt járt és a gyermekeit — hét lánya volt — is így nevelte, erőseknek és szabadoknak.

A folyosókon öreg munkások domináltak, sakkoztak és politizáltak, dohányfüst uszott a levegőben, savanyu szegényszag és a vérmesebbek a demagóg politikuskok beléből akarták kiokos-

kodni a jövődöt. Kotzig a sarokban mozsdatta egy elvtársa fejét.

— Lásd be, hogy nem helyesen cselekedtél barátom! — ágált két karjával, mint egy hipnotizőr — hibát követtél el, súlyos hibát!

— Igen — ejtette a mellére a fejét a delikvens — valóban másként kellett volna cselekednem.

Mátyás arra gondolt, hogy az embernek talán épen akkor van igaza, amikor belátja, hogy tévedett.

— Itt vagy öreg fiu? — csapott le rá Kotzig — na látod, nem harapják le az orrodot.

Körbesétáltak az udvaron, Kotzig belekarolt és Mátyás érezte és meghatottan vette tudomásul azt a nagy testvéri szeretetet, ami ebből a mozgékony, akivítástól lobogó fiúból kiáradt.

— Halló Vértes!

A fiatal munkásköltő tartott feléjük. Kotzig bemutatta Mátyást és a feketeingés lírikus kitüntetett barátságga ereszkedett le hozzá.

— Jó könyveket kell az ifjunktások kezébe adni — magyarázta — ha már az öregeket nem segíthetünk, legalább az új generáció lelkét ment-sük meg.

Pajtáskodón hátbaveregette Mátyást, érdeklődött a kora és a szakmája iránt, kedves szavakat intézett hozzá, kikérdezte a multja és jelene felől és amikor Mátyás dagadó keblekkel állapította meg, hogy rajta megérzik másik is a rendkívüli embert, a költő előfizetési ivet húzott ki a zsebéből és kötelességévé tette Mátyásnak, hogy az ifjunktasság körében minél több prenumeránst verbuváljon készülő verseskötetére. Mátyás dagogva felelte hogy mindent elkövet és könnyelműen valami olyasféle ígéretet rebegett, hogy legalább huszat szerez. A költő erre válión veregette, nagyreményű ifjunak nevezte és kérte, hogy legyen hozzá máskor is szerencséje. Ebben maradtak és lelkes kézzorítással váltak el egymástól.

Dániel és Boldizsár a propaganda osztályból kerültek elő, hónuk alatt vaskos paksaméta röpirattal, népies stílusban megírt brosúrákkal és pamflettekkel. Ragyogó ábrázattal szórták Mátyás elé:

(Folyt. köv.)

„ALEXA“ nyakkendőgyárban

kaphatók csak a legdivatosabb, legszebb nyakkendő olcsó gyárban.
 áron. Subotica, Korzó. — Fiókiüzlet: Novisad Jevrejska ulica 6
 Fordítás 19 dinár

NYILT-TÉR

SENAT GRADA SUBOTICE.

Broj: 12252/1928. sen.

Oglas

Opština grada Subotice raspisuje I. ofertalnu licitaciju za montiranje električnog uličnog osvetljenja u centru grada Subotice. Uslovi za licitaciju mogu se dobiti u gradskom Inžinjerskom Odelenju (Varoška kuća II. sprat) svakog radnog dana od 8—12 časova.

Oferti se moraju u zapečaćenim kuvertima, snabdeveni taksonom markom od Din. 100.— a svaki prilog sa Din. 2.— predati eksibitu Gradskog Senata najkasnije do 20. augusta 1928 god. 10 časova pre podne.

Subotica, dne 4. augusta 1928 god.

7868

Gradski Senat.

Broj: 12628/1928. sen.

Oglas

Na dan 16. augusta 1928 godine održaće se u kancelariji gradskog Inžinjerskog Odelenja u Subotici I. ofertalna licitacija za temeljitu popravku zgrade varoške kuće.

Uslovi mogu se videti u kancelariji gradskog Inžinjerskog Odelenja svakog radnog dana od 9—12 časova.

Licitirani će se za:

1. Novozbukanje tornja, i popravku žbuke glavnih, uličnih načelja, kao i za popravku žbuke sviju dvorišnih fasada.

2. Popravku celog crepovnog krova.

3. Novomazanje sviju prozora.

Licitanti za radove pod 1. moraju imati uverenje od Ministarstva Gradjevina, da su ovlašćeni učestvovati na javnim licitacijama, i da su svojoj poreznoj obavezi za tekuće tromesečje udovoljili, koje potonje moraju imati i licitanti za radove pod 2. (4.).

Oferti moraju biti u zapečaćenim kuvertima snabdeveni sa taksonom markom od Din. 100.— i podnešeni Gradskom Senatu do dana licitacije 11 časova pre podne.

Naknadne ponude i one, koje odstupaju od uslova neće se primati.

Subotica, dne 4. augusta 1928. god.

7867

Gradski Senat.

»Ruszanda« firdő igazgatóságának,

Melence
(Banat)

Bátor vagyok ezton is hálás köszönetemet kifejezni, amiért az Önök firdőjében, hosszú éveken át tartó reumatikus fájdalmaimra, melyeket mint tenge-résztszít a háborus évek alatt szereztem, enyhülést, illetve orvoslást találtam. Több világfirdőt és szanatóriumot jártam meg, használtam mindenféle hirdetett gyógyszert, — de hiába. Ellenben az Önök firdőjében már néhány sárfirdő használata után fájdalmaim enyhültek és a további firdés következtében pedig teljesen megszűntek. Nem is reméltem, hogy az Önök egyszerű, de rendezett firdőjében találok teljes gyógyulást, melyre eddig sehohsem találtam enyhülést. Nyugodt lélekkel ajánlom firdőjüket mindenkinek, ki a firdőben nem szórakozást, hanem gyógyulást keres.

Beograd, 1928 julius 10.

Aleksander Nabadjev

az orosz császári flotta ezredese

7850

Jelenleg Beograd, Gaston Graviye ul. 3.

Hirdetmény

A Zeremski Teofan-féle tégla-gyár augusztus hó 11-ikén délelőtt 11 óra-kor a turijai község házán birói árverésen el fog adni.

4793

Figyelmeztetés!

Az ország legkülönbözőbb területeiről vevőim felhívták figyelmemet, hogy ügynökök járkálnak mindennütt és a sentai fehérneműgyár részére óhajtanak rendeléseket gyűjteni, ami némelykor sikerül is és ez esetben előlegeket is vesznek fel. Olykor le is szállítanak valami árut cégjelzéstelen levélpapíron számlázva, amely azonban csak silány utánzata a cégem: »Leo Pollak« név alatt forgalomba hozott, közkedvelten elismert fehérneműnek. Majdnem minden ily leszállítás után a félrevezetett vevők cégemhez fordulnak panaszaikkal, mert ők megrendeléseiket azon hiszemben tették, hogy azt cégem szállítja és így egy tisztviselőm nem is tesz mást, mint a panaszos levelekre magyarázatot ad.

A kereskedelmi tisztességbe is ütköző, tudatos félrevezetésnek megakadályozására felhívom a nagybecsű közönség szives figyelmét arra, hogy az én utazóimnak nemcsak miniszteri engedélyük van általános elismert és keresett fehérneműim eladására, hanem cégem aláírásával és pecsétjével ellátott igazolnyuk alapján cégem nevére minden esetben megrendelő lapokat állítanak ki.

Kérem fentiek szives tudomásul vételét és továbbra is nagybecsű támogatásukat.

Senta, 1928. julis hó.

Tisztelettel

Pollák Leó

7664

fehérnemű szétküldési vállalata.

Prodaja saharina!

Uprava Državnih Monopola ima za prodaju preko 5500 kgrama saharina raznog stepena slatkoće.

Saharin će prodavati po sledećim uslovima:

1. Prodajna cena saharina je dolara 2.80 za 1 kgram slatkoće 550°, a prodaj. cena saharina manjeg stepena slatkoće je procentualno manja. Pored kupovne cene kupac je dužan platiti odnosnu carinu iz T. Br. 231. predloga zakona o opštoj carinskoj tarifi i monopolsku taksu po čl. 60. Zakona a Monopolu na umjetna sladila, kao i opštinsku trošarinu.

2. Kupac saharina mora se obavezati, da će kupljeni saharin preraditi i upakovati u paketiće u težini od 5, 10, 25, 50, 100, 250 i 500 grama neto težine, s tim da svaka kutija ili paketić mora imati etiketu kupca sa tačnim naznačenjem: neto težine, stepena slatkoće, odgovarajuće količine šećera i cene, koja ne sme biti veća od 5.— dinara po kilogramu i stepenu slatkoće.

3. Sem toga kutije ili paketići moraju biti žigosani vlažnim žigom Uprave Državnih Monopola ili nadležnog Oblasnog Monopolskog Inspektorata, snabdeveni potpisima jednog člana komisije, kao i kupca i obavijeni banderolom bez vrednosti za cigar-papir posebno i ukupno.

3. Dalje kupac se ima obavezati, da sav posao oko prerade, prepakivanja, žigosanja, a banderolisiranja obavlja o njegovom trošku komisija, koju sačinjavaju: jedan hemičar i jedan komercijalni službenik Uprave Državnih Monopola, odnosno Oblasnog Monopolskog Inspektorata, kao i jedan organ Finansijske Kontrole u mestu radionice kupčeve. Rok prijave je mesec dana od dana prvog oglasa Službenim Novinama.

Ponude se imaju predavati Upravi Državnih Monopola — Odelenju Prodaje. Bliža obaveštenja interesanti mogu dobiti u kancelariji Uprave Državnih Monopola — Odelenju Prodaje.

Iz Kancelarije Uprave Državnih Monopola M. Pr. Br. 24.443. 1928. godine u Beogradu.

7861

Szobafestést

a legkényesebb igényeknek megfelelően kézi

S. Matković

III. kör, Kumišić va (vol. D. s.) u ca 47

7787

Préselt kaszálószénát

minden mennyiségben

szállít a Privreda A.D.

Beograd, Hercegovacka br. 7

Telefon: 29—80 Távirat: Privreda Beograd

7647

Erdei fenyő (borovi) anyagot

minden minőségben és bármely méretben vág

J. M. Georgievic i Brat, Filipar, Vršac

7792

Ismét

leszállt a kenyér ára

a Šiballé-féle kenyérgyárban

1-a fehér szilkenyér kg-ja 4.— din.

1-a fehérkenyér . . . . . 3.50 "

1-a rozkenyér . . . . . 3.50 "

Félbarna kenyér. . . . . 3.— "

Ajánlja elsőrendű süteményelt

Egész napon át privátsütés

6139

Több év óta fennálló, elsőrendűen megalapított és életképes novisadi vállalat finanszírozó

társat esetleg társnőt keres

ki egyttal az üzletvezetésben valamilyen formában közre is működne. — Ajánlatok Schmolka hirdetőirodába Novisad, Jevrejska 7 küldendő.

A régi és elismert Dr. Lehman-féle városi arc- és kézi kenőcs és krém

5. 11. szám alatt törvényesen védve. Bőkebeli minőségben, éjszakai használatra zsírtalmu, nappali használatra zsírtalan (krém), arcviz, szappan és puder 3 színben. Eltávolítja a szeplőket, májfoltokat, pattanásokat, bőrátakat (mitesser) és az összes bőrtisztítási segókat. Kenőcs: 12 dinár, krém, arcviz, szappan és puder darabonként 10 dinár. — Egyedüli raktár az egész S. H. S. királyság területén: —

Jugovic gyógyszerár, Novisad

Postai szétküldés. Törvényesen védve az ipari jogokat védő hivatal által. Őrizkedjék az ártalmas utánzatoktól. Viszonteladónak kedvezmény.

7289

Étterem-tulajdonosok és vendéglősök figyelmébe!

Állandóan frissen szedett, Németországból importált vetőmagból, az idén először utántermelt, elsőrendű „Julius gyöngye“

étkező burgonyát

mely kitünő ízű és nem fő széjjel 50 kg.-os tételekben is szállít

Diener Nándor gazdasága Crvenkán

Eszközöljön próbarendelést!

7705

F. hó 25.-én lesz az AMICIÁ-nak a huzása! ☆ Minden iv nyer

A bélyeggyűjtés megkönnyítése érdekében f. hó 16., 17. és 18.-án

AMICIA-napokat rendezek

Matija Horovic kézműáru-kereskedése Subotica, huspiac

Táplálékát szeretettel főzték, Gonosz kukták mégis megelőzték.

Ön azt hiszi, hogy Ön nyúl először táplálékához, holott a kór ujjai mindenüvé gyorsabban érnek el. Mielőtt ön ételéhez nyúl, a légy már beszennyezte azt. A légy szennyes lábaival asztalunkon mászkál és gyilkos kórok csiráit hagyja gondosan elkészített ételünkben. Óvjuk meg egészségünket és öljük meg a legyet fliteléssel.

Flitelés percek alatt megtisztítja otthonunkat a kórokozó legyek, szúnyogok, darazsak, poloskák, svábbogarak, hangyák, bolhák és tetvek tömegétől. A Flit kifürkészi azokat a legelrejtettebb zugokat, ahol a rovarok búvóhelyeiken tenyésznek és ott elpusztítja petéiket. Flitelés megelőli a molyo-

kat és lárvákat, amelyek lyukat ráganak a szövetekbe. Flit megelőzi a ruhaneműeket. Használata könnyű. Nem hagy foltot. Világhírű tudósok tökéletesítették a Flit rovarirtót. Biztos pusztulást hoz a rovarokra, de teljesen ártalmatlan emberre és háziállatra. Mindenütt kapható.

Elpusztulnak: legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák. Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!

Főlerakat Jugoszlávia részére: Jugoszláviai Standard Oil Co. Belgrad

Tüzifa

csakis vagontételben magánosok részére is lego csöbben kapható

ACS ANDOR Subotica, Badaličeva ul. 12.

REISE

am 22 ten Anust NACH WIEN Graz und Salzburg. Übernehme noch sowohl pers. als auch private Aufträge zu sorgfältigster Erledigung gegen mäßigen Spesenbeitrag. Anträge an er. „Überdiesel v. R. B. S. S. S. S.“ an: „Ehmo ka Annoncenvermittlung“ in Wien.

ZSAK és PONYVA

minden napcsában és minő éghen lego csöbben kapható

„IMPEX-JUTA“ D. D. cégneél ZAGREB Illica 51. 7214

Utazók és árutalazók figyelmébe!

Keresse fel modernül berendezett penzionot, ahol napi 55- dinárért étel és szobát kap Hotel M yland St. B. és, Vas-tulca

Tróviljei (Trif. II)

portlandcement és építési mész saját égetésű mész oltott mész kátránypapír elvezető 6, parafés Alabaster gipsz k per duni homok B forte fa zón kovacszen tüzifa

Sipos Sándor

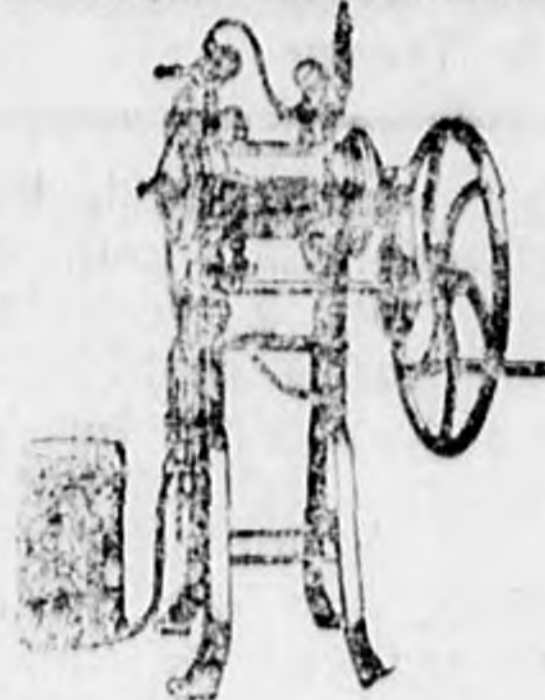
SUBOTICA, Sokolaka 6. Telefon 368

Építeteladás

1928. szeptember 1.-én beköltözhető, nagy műhely, lakás áruaktár, vagy magazin-nak alkalmas épület Kula közponjában eladó esetleg bérbeadó. Nappali ipari tram. Alaprajzot küld:

Szegő Félix, Kula (Bačka) 781

Szódavizgyárosok figyelmébe!

Legmodernebb szódavizgyári berendezés k gépet, eseb szifon, krabli és sira kö-üvegek, fejek, eső-vek, eterok, krékai szénsav 1910 esőbb árban kizárólag

Bokor Frnő cégnél kapható Nov'sad, Futoški put 56 szám 781

Képviseelőket

eredményes üzlethez, minden nagyobb helysén, város és körsnyék r szere eismert és le-precizabb fűsz-csövek „DARNE“ vagaszfigyve-tek eladására

keresünk

„CHEWINEAU“ világhírű gyártmányu, külön-fé e berékpárok hegyes vidékekre is alkmas 3 és 6-os sebességel, barons-gumikkal. Kedvező feltételek. Érdeklődők forduljanak a vezetékj viselőkhöz:

Miko Majnarić Nov'sad, Futoški put 47 781

YESSO HENNA

hosszu, csillogó személfalat, mely az új személfalat varázsol. E y p m hennae v-kebből van infundiva és nem hennap- róbó, mely utóbbi tudvalevőleg mindég faldá a a ismét tar-almaz. Főteret at Jugoszlávia ré a a t ave R. T. Zagreb, Jelacičev trg 2 781

»DAMA«

FEHERNEMÜ-SZALON TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Aján: valódi lyoni selyem-ből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, a j a n d é k n a k alkalmas pijamákat, linon zsebken-dőket, teri-tőket

A vajdasági magyar költészet java termését gyűjti egybe a most megjelent

KÉVE

Vajdasági költők anthológiája 1928

Ambrus Balázs, Csula Zoltán, Debrecei József, Fekete Lajos, Fercsény György, Földi Ilonka, F. Gaambos Marjita, Gergely Boiska, Haraszi Sándor, Kovács Antal, Mikos Flóris, Somogyi Pál, Szenteleky Koraó és Tamis István

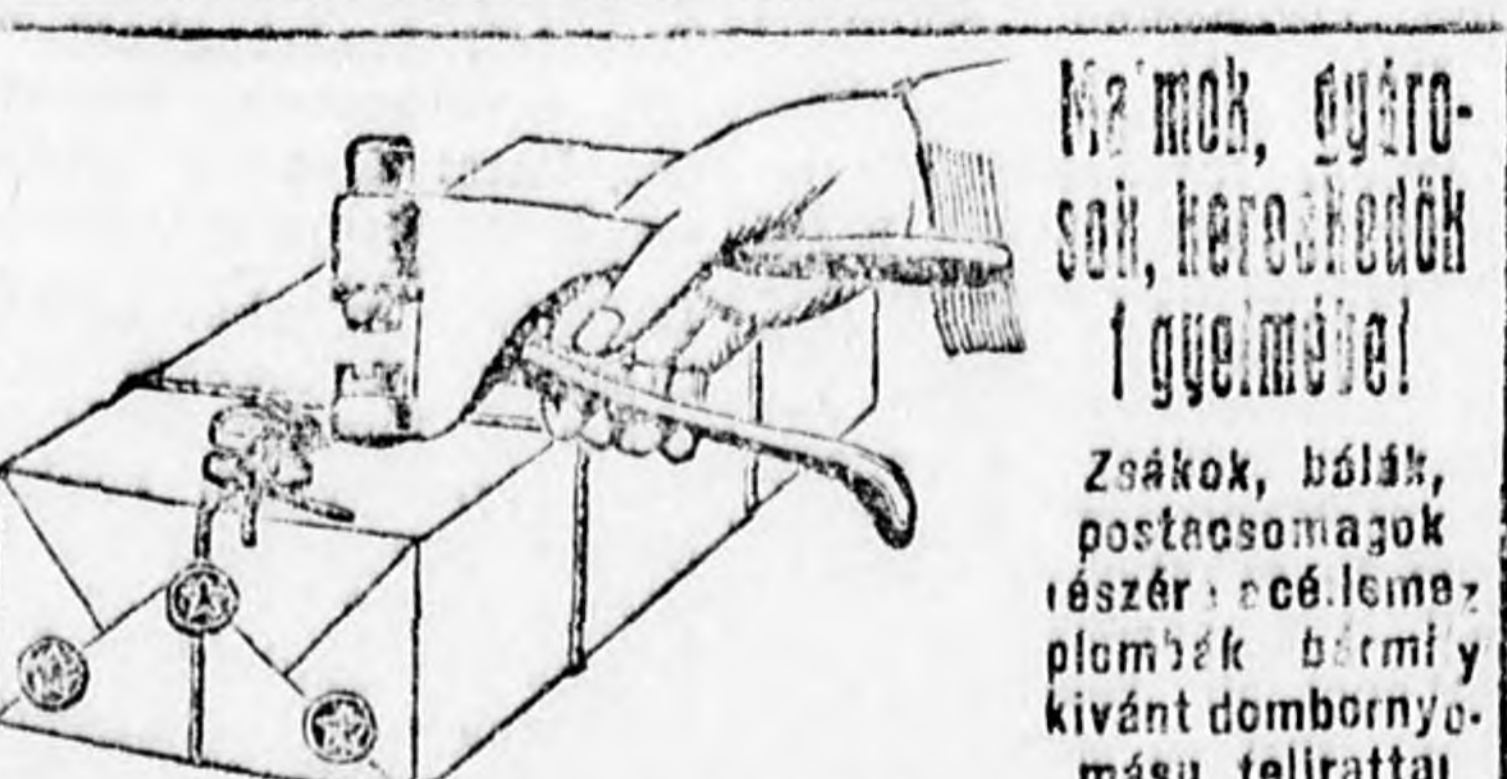

Á r a 40 dinár

Megrendelhető a Bácsmegeyi Napló könyvosztályánál Subotica, Znaj Jovina trg 3

Bükkhasáb tűzfát

franko bármely állom sr- l, lego csöbb napi áron sz llt: „KOMMERCIAL“ Tr ovačka Agentura, Subotica Karadžičeva ul. 10 Telefonszám: 199 781

Weitzmiedl és Társa cégnél Subotica

Ha KÖNYV SZAKEMBERRE lesz szüksege írjon Borbé y L. Nov'sad, postafiók 75 címre

Rádiókészítők és -alkatrészek

a leghíresebb német gyártóból, a leg-tökéletesebb kivitelben, eredeti gyári árkon. Kérje ingyenes, legújabb és gazdagon illusztrált árjegyzéket! Rádióamatőrök! Építsék saját maguk készü-lékéiket, a sikerért jutalok. Havi részle-fizetés! Inž. D'ordje Blažek Beograd, Ja Kličeva 11. — Telefonsz. 41-85 781

Ingyen fát

nem adunk, ellenben 26 din.-ért kaphat 100 kg. kemény hulladék I-a tűzfát házhoz szállítva. Poroszszén, ostrai kocsz kapható

J. Vujković i Drug-nál, Subotica. — Tel. 6-68

LIFKA KERT-MOZI

Szordán utoljára a nagy sikert aratott
HARRY LIEDTKE,
MARIA PAUDLER-, BRUNO KASTNER-ujdonsg
Nász hajó
 Csütörtök: 8 ól vasárnapig
RÓKAUT
 Suderman regénye után
REGINA . . . . . Lily Arna
Boleslav . . . . . Jack Trevor

LEVELEZÉS

Nagyságos Asszony! A legjobb barátnői megpuhítanak az irigységtől, ha meglátják Branchler általkészített ebédjét. Subotica. Halpiac. 7211

Elment mamáka. Rozika, gondoldj gyermekeidre. Jöjj vissza, míg nem késő. Minden jó lesz. Sanyi. 7840

HÁZASSÁG

Megnővülne 46 éves keresztény özvegy, vegyipari műszaki gyáros, hozzáillő, komoly, független, vagyos női hölgyek teljes című leveleit »Temesvári« jellegére a noviszi kiadóba kérem. Ismeretség hiányában ezután keresem boldogító élettársamat, tehát absolute diszkrecióval csak is komoly levelekre válaszolok. 7833

Gyermektelen bankigazgató 30 éves özvegye vagyok. Van készpénzem és tekintélyes ingatlanom. Házasságot kötök harminton felüli urakkal. Leveleket teljes címmel »Harmonia« jellegére a kiadóba kérek. 7720

Harmincöt éves intelligens özvegy, szépen berendezett saját házzal, ferjhezmenne feltétlen intelligens, 36-54 éves nyugdíjkezes vagy nyugdíjas urhoz vagy jobb iparoshoz, kinek biztos megélhetést nyújtó existenciája van. Gyermek nem határoz. — Részletes leveleket »Özvegy« jellegére a kiadóba kérek. 7838

FOGLALKOZÁS

Havi 6000-10.000 dinárt kereshet bárki állami és más értékpapírok részleteire való eladásával. Ajánlatok Kreditna Založna Banka, Beograd, Kn. Mihajlova 16. címre küldendők. 7659

Gyógyszerészasszisztens vagy bevezetett gyakoronok urat, esetleg hölgyet megfelelő díjazással alkalmazok. Belépés mielőbb. Leveleket »Aesculap« jellegére a kiadóba kérek. 7695

Ügyes himző és tanuló-lányok felvételnek. Aida közimunka üzlet. Albina. (Hus-piac mellett). 7737

Limonádés automata kocsimhoz óvadékkal rendelkező kezelőt keresek. »Johanna« szikvizgyár, Subotica, Paralelni put 30. 7772

Sütő és lemeztűzhely munkában jártas munkások azonnal felvételnek. Ács és Társai klyha és lemezarugyárban, B. Topola. 7782

Gyógyszerészségédet, több évi gyakorlattal, nem oklevelést, aki a receptura és a laboráló munkákban teljes jártassággal bír. Az ajánlatban feltüntetendő, hogy hol és mennyi ideig működött, kor és vallás. Szerb, magyar és német nyelvismeret szükséges. Az állás szeptember 1-én, esetleg 15-én betöltendő. Cim: Mály László gyógyszerész Kula. 7836

Fiatal órásségédet, nagy-és kismunkában és aranyjavításban jártas, azonnali belépésre keresek. Hauslinger órásmester Osijek, Korzó 3. 7841

Ügyes varró és tanuló-lányok felvételnek Róvész szalonba. Badaličeva ul. 5/a. 7855

Főmolnárt keresünk napi 2 1/2 vagon kapacitású vám- és kereskedelmi malomba. Munka- és tisztaság szerető, az őrlető községgel jól bántni tudó egyének személyes jelentkezését kérjük I. Gőzfürész és Gőzmalom r-t. Starakanjiža. 7856

Fodrászségédet elsőrendű munkaerőt azonnali belépésre keresek Ludwig Mihály fodrász Sombor. 7835

Fehérneművarrónő keresetetik Skadarska ul. 8. 7857

Kauciókéses fiatalember négy középiskolával keres azonnali belépésre portási, raktárnoki, bank-szolgái, vagy hasonló állást. Cim a kiadóban. 7834

Lično pravoval vendéglőt elszámolásra vagy pincéri állást keresek. Cim Schmolka hirdetőirodában Novisad. 7842

Tanuló-lány azonnalra felvétetik Malvin divatszalon Novisad, Jevrejska ul. 18. 7844

Fiatal költőgyártó segéd, jó munkás azonnal munkába léphet. Moró Alajos költőgyártó Sombor, Beogradska ul. 26. 7863

Egészséges szoptatósdadát felvesz dr. Vidaković F. orvos főposta mellett. 7862

Átadó Bácskában jól bevezetett bor, pálinka engross-kereskedés, helyiséggel, engedéllyel, teljes felszereléssel s vevőkörrel. Érdeklődések Sombor posterestant »Egzsistenciac« címre küldendők. 7866

Alexa nyakkendőipar, 10 dinárért fordítja ki nyakkendőjét. Korzó. 6708

Traži se putnik papirničarske struke dobro uveden za Bosnu, Dalmaciju i Crnu Goru. Reflektira se napvo razrednog stručnjaka, povjerljivu reprezentativnu osobu sa dobrim preporukama. Ponude na upravu brojem 7780. 7780

APRO HIRDETÉSEK

Szörmekabátját

már most szerezzé be

vagy **alakitassa át**

Nagy összeget takarít meg

Legujabb párisi modelljeim megérkeztek!

Spitzer

szörmeáruház, Szubotica

Szerb-német **784**
levelezőnő
 azonnal felvétetik

Magyarul tudók előnyben részesülnek. C. akis írás eljuttatator Schmolka hirdetőirodába Novisad, Jevrejska ul. 7. küldendők »Levelezőnő« jellegére

Modern és stílus
butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkákra készítenek az újonnan átépített műtőgyárakban

SIPOS FIAI
 Zentai ut. 3. **7040**
Allandó raktár!

Felsőgaliai mész
BECSINI
 portlandcement

és mindenféle **építési anyag**
 a legolcsóbban szereshető be

Illgenn Károly-nál
 I. kör, Sokolska ulica 17
 Telefon: 660 **6488**

Fordson traktor
Ford autóbuzs
Ford teherautó
Ford személyautó
Oliver ekék
 használt, de üzemképes állapotban állandóan nagy választékban raktáron o csón kaphatók **Földvári Bil-nél, Stari-Beče]**

Fával égetett
 elsőrendű **építőmész**
 leszállított árban kapható **Révai Adolf Subotica**
 Sokolska 2. Telefon 551.

Ügyöknők felvételnek helyben és vidéken. Stern Adolf varrógépraktár, Subotica, Jelašičeva ul. 2. Ugyanitt Szűcsvarrógépek kaphatók. 7794

Könyvelésben jártas leány állást keres. Cim a kiadóban. 7760

Utazók **7847**

kik a fűszer- és élelmiszerkereskedőknél jól be vannak vezetve, két jó m. illékölk eladásával

szép keresethez juthatnak
 A két minta oca 30 dkg. nehéz. Bővebbet **Ritzman Lajos** Novi Vrbaš (Bačka)

Novisad szívében
 a városházánál
 modern, nagy emeletes **ház eladó**

25.000 inár havi jövedelemmel nagyon olcsón. »More« ügy-nökség Novis. d. Hotel Sloboda udvarában. Nagy vásárték házakban (80 új), villákban, hotelekben, földpárkókban, házhelyekben, lakásokban

Nem mernék a nyilvánosság elé lépni vele, ha nem tudnánk azt, hogy a jelenkor legelőkeltebb **arcápolója**

593 **8**

meynél jobb arc krém és arckenőcs nincs.

Szunyogcsipés
 ellen egyedüli hatásos szer a **»COUSIN«** szunyogpuder **Ara 3 dinár**
 Mindenütt kapható!
 Gyártja: Ing. Switzer & Co, S rosmajejova ul. 8. 754

Fiatal, jómegjelenésű kiszolgálólány cukrászdába felvétetik. Cim: Radio Reklam Jugoslavija, Subotica, Manojlovičeva ulica 7. 7838

Két sztalossegédet azonnali belépésre keresek. Besztercei, Srbobran. 7774

VÁROSI MOZI

Héftől szordálg

JANET GAYNOR nagy filmje

A rohano áradat

Egy szerelmes kislány hősteite. A főszerepben JANET GAYNOR és GEORGE O' BRIEN a »Virradat« főszereplői
 Kipróbálta-e már, mily mesésen hívős a Városi Mozi?
 Előadások hétköznap 6 és 9 óraker, Vasárnap 4, 6 és 9 óraker.

Utazót (nő) keres bevezetett kelengye cég magas jutalék mellett. Csak komoly munkaerők ajánlkozzanak. Ajánlatokat 537 szám alatt továbbit Radio Reklam Jugoslavija Subotica postafiók 48. 7827

Bádogossegédet felveszek, Szemlics Mihály Stanišić. 7814

Allást keres hosszú irodai és bankprakszissal bíró mérlegképes könyvelő, aki a szerb, horvát, német és magyar nyelvet bírja, azonnali belépésre. Szives ajánlatok Interreklam d. d. Subotica, Vojnovičeva ulica 7. kéretnek. 7308

Diákok előkészítése. Diákokat, kik osztályvizsgán elbuktak, tanárok előkészítik. Siker garantálva. Közzelebbit Sokolska ulica 19. 7372

VÉTEL-ELADÁS

25 hektoliter kelebiai silberbor eladó Csajkás György Kralja Tomislava trg 6. 7859

Kerékpár alig használt jutányos árban eladó Táborščy Gyula fűszerkereskedőnél V. Hranilović ul. 27. 7860

Gyermek fehér ágy réz-disszel jutányosan eladó. Vukovičeva ul. 10. 7858

Temetkezési vállalat két kocsival eladó. Cim a kiadóban. 7839

Kis szalngarnitura tükörrel, fehér fémhálozozoba, függönyökkel, sezlón, fehér konyhaberendezés, esetleg lakással együtt sürgösen eladó. Bővebbet Sokolska ulica 3. alatt, az udvarban. 7831

85 kat. prima szántóföld szállással eladó a szombori határban. Vojnić Stevan Sombor. 7864

Olcsón eladó! Jókaban levő boroshordók, írógépek, ebédő, zongora, Ford-autó. Érdeklődni lehet Vojnićnál, Sombor, Bajai ut 17. 7865

Eladom forgalmas helyen levő vendéglőmet, teljes berendezéssel. A szerb kő-lőt ebben a helyiségben két nagy vendégszoba és egy nagy táncterem van, a lakás 3 szobából, 2 konyhából, 2 kamarából és 2 istálóból áll. Felvilágosítás-sal szolgál a tulajdonos Izidor Putnik, vendégőcs, Kula. 7853

Bádogosfüzet, jóforgalmu Novi Becsén a piactéren eladó. Augusztus 15-éig átvethető. Érdeklődni lehet Novoszel József bádogosnál, Novi Becsej. 7801

Fordson traktor, cséplésre üzemképes állapotban, keveset használt, kettős Oliver-ekével együtt jutányos áron eladó. Esetleg társulnék géptulajdonossal, kinek magános 6-os MÁV vagy más ugyanilyen számú cséplője van. Érdeklődőkkel csak személyesen tárgyalok. Tereczky Ferenc, Ada. 7854

Ház eladó több lakással és nagy telekkel. Cim Skotus Viator ul. 55. 7730

Rumos és pálinkás öveget nagyob tételt keresek megvételre. Andrija Svare Subotica. 7788

Keresek megvételre 20 évnél fiatalabb, nem magánjáró, jókarban lévő négyes vagy ötös gőzlokomobilt ép tűzszekrényvel. Ajánlatok ármegjelölésével Liebhardt István főmérnök, Stari Beče] címre küldendők. 7790

Új ház a bajai szőlőkben 15.000 dinárért eladó. Érdeklődni Skotus Viator ul. 70. 7781

KOLONFÉLE

Diákok részére koscher koszt lakással kapható. Abrahámnál, Novisad Futoski put 28. 7845

Két kétszobás modern nccai lakás kiadó, az egyik szeptember 1-re, a másik november 1-re, továbbá egy udvari kislakás november 1-re. Tolstojeva ul. 25. 7775

21 éves ismert Larucin kap-szulak a legjobban beváltak mindennemű huygesőbántalmaknál, női fehérfolyásnál. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai szétküldés. Blum gyógytár, Subotica, főpostával szemben. 5190

Patkanin patkányirtószert doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veli-ki Becskereken, Szubotican Hercl drogeria és Kertes Milos kereskedésében.

Disznók megbetegedését megelőzi, betegeket gyógyítja a Porkol, S. H. S. államban egyedül kapható literes üvegenként 60 dinárért Szabó Ervin gyógyszerésznél Szubotica, Čer-novičeva u. 19. Utánvétellel is megrendelhető. 7677

Hentesüzlet azonnalra kiadó. Miloš Obilić ul. 14. 7776

Ötszobás lakás mellékhe-lviségekkel november 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 7767

Buza-örlést és tengeri-darálást

J. Vujković i Drug, Subotica. Tel. 669
 Örlőitőlnek a gabona elszállítására (s az örlémény) hazaszállítására kocsi rendelkezésre áll